

WAASAN PÄIVÄLEHTI

Nro 33 Sunnuntai, 17 elokuuta, 2025

ISSN 2954-243X

Galleria-viikko Vaasassakin

Vaasa - lapsiystävällinen kunta

ALKO

Vanha Vaasa-päivä tänään

T-rakennus korjataan

Kaksi omenaa on hyväksi

WAASAN PÄIVÄLEHTI

TÄÄLLÄ OLEMME:
vpress.ovh

Taiteiden Yö
14.8.2025

TÄNÄÄN

The heat will kill you first: Synkkä varoitus ilmastonmuutoksesta

Journalist Jeff Goodell Lrvelasquez

Creative Commons Attribution-Share Alike 4.0

TÄNÄ KESÄNÄ, kun lämpötilat kohoavat ja helleaalot koettelevat alueita ympäri maailmaa, Jeff Goodellin kirja ”Ensimmäinen tappaja on helle: Elämää ja kuolemaa polttavalla planeetalla” saa pelottavan ajan-kohtaisuuden. Goodell, kokenut ympäristötoimittaja, yksityiskohtaisesti kuvailee nousevien globaalien lämpötilojen vaaroja, erityisesti niiden tuhoisia vaikutuksia ihmisten terveyteen.

Hänen viestinsä on selkeä: helte on usein aliarvostettu ilmastonmuutoksen ”ensimmäinen uhka”, hiljainen tappaja, joka häiritsee ekosysteemiä, rasittaa infrastruktuuria ja asettaa miljoonat ihmiset vaaraan. Vaikka metsäpalot ja tulvat valtaavat otsikot, Goodell väittää, että helte verottaa kuolleemmin häiritsemällä elintärkeitä ruumiintoimintoja ja johtaen lämpöhalvaukseen, elinten

vajaatoimintaan ja jopa kuolemaan.

Kirja ei ole vain tieteellinen tutkielma; se on herätys. Goodell punoo yhteen henkilökohtaisia tarinoita ihmisistä, joihin äärimmäinen helle on jo vaikuttanut - kalifornialaisista maatoista Intian asukkaisiin - selkeiden selitysten kanssa ilmastonmuutoksen tieteen takana. Tämä yhdistelmä tekee tilanteen kiireellisyyden aivan liian todelliseksi.

Tänä kesänä, ennätyshelteiden ennustetaan iskevän, Goodellin varoitukset ovat valitettavan selvänäköisiä. Tuhannet todennäköisesti sairastuvat helteen aiheuttamiin sairauksiin, mikä on synkkä todiste ilmastonmuutoksen torjuntatoimien laiminlyönnin inhimillisestä hinnasta.

”The Heat Will Kill You First” ei ole vain kirja; se on kehoitus toimintaan. Goodell ei epäröi hahmotella ratkaisuja, korostaen tarvetta siirtyä nopeasti uusiutuviin energialähteisiin ja parantaa kaupunkisuunnitte-

lua helleaaltojen vaikutusten lieventämiseksi.

Tässä on lyhyt lainaus Jeff Goodellin kirjan prologista:

”Kun se tulee, se on näkymätön. Se ei taivuta puiden oksia tai föönaa hiuksia kasvoillesi, jotta solmu on saapunut. Maa ei tärise. Se vain ympäröi sinut ja vaikuttaa sinuun tavoilla, joita et voi ennakoida tai hallita. Hikoilet. Sydämesi hakkaa. Sinulla on jano. Näkösi hämärtyy. Aurinko tuntuu kuin aseennäköön piippu osoittaisi sinua. Kasvit näyttävät itkevän. Linnut katoavat taivaalta ja turvautuvat syvään varjoon. Autot ovat koskemattomia. Värit haalistuvat. Ilma haisee palaneelta. Voit kuvitella tulen jo ennen kuin näet sen.”

Kun kohtaamme jälleen polttavaa kesää, antaa Goodellin kirjan toimia motivaattorina. Ymmärtämällä lämpöuhan ja ryhtymällä päättäväisiin toimiin voimme edelleen rakentaa kestävämpää tulevaisuutta. Mutta aika toimia on nyt, ennen kuin helteestä todella tulee sukupolvemme hiljainen tappaja.

Photo Supplement

Waasan Päivälehti
Photo Supplement
Wasa Daily Wasa Dagblad

Finlands öde avgjordes i
Oravais den 14.9.1808

Photo Supplement - bpress.obh

UUTiset

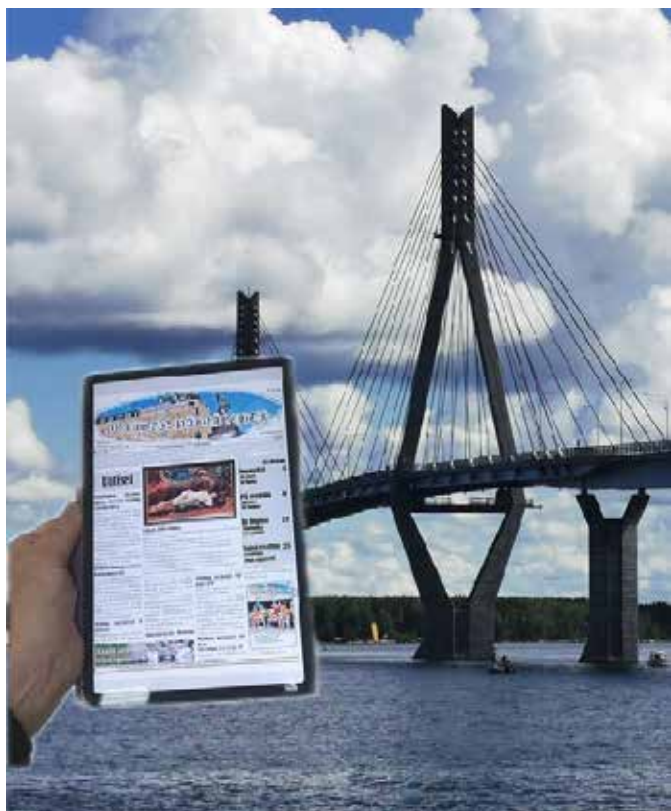
TAITEIDEN YÖ

Taiteiden yö 14.8.2025

UUTISSET

**TÄMÄN UUTISLEHDEN VOIT LUKEA IHAN
MISSÄ TAHANSA**

Voit lukea tämän lehden missä tahansa, kuten tässä Raippaluodon sillan lähellä.

BLOGGIKIRJOITTAJAT

Kirjoita Waasan Päivälehteen – Etsimme bloggaajia!

Rakastatko ajatustesi, kokemustesi tai asiantuntemuksesi jakamista? Waasan Päivälehti etsii intohimoisia kirjoittajia, jotka haluavat luoda mielenkiintoista sisältöä lukijoillemme.

Kirjoitatpa sitten paikallisista uutisista, kulttuurista, elämäntavasta, yrittäjyydestä tai omista kokemuksistasi – äänesi on tervetullut!

Kirjoittaminen *Waasan Päivälehdelle* on loistava tapa saada tekstit laajemmin luetuiksi, tutustua uusiin ihmisiin ja kehittää luovuuttasi. Aiempaa kokemusta ei tarvita – tärkeintä on into ja ideat! Arvostamme monipuolisia näkökulmia ja uusia ääniä, jotka kuvastavat yhtei-

sömme elinvoimaa.

Kiinnostuitko? Lähetä meille blogi-idea tai pieni näyteteksti, ja julkaisemme tekstisi mielellämme. Tule mukaan tekemään *Waasan Päivälehteä* paikka merkityksellisille keskusteluille ja inspiroiville tarinoille!

Ota yhteyttä sähköpostitse waasanpaivalehti@gmail.com lisätietoja varten. Odotamme innolla kuulevamme sinusta!

VAASA

Vaasan vanhusneuvosto etsii tänäkin vuonna seniorien hyvinvoinnin edistäjää

Vaasan vanhusneuvosto antaa vuosittain tunnustusta henkilölle tai ryhmälle, joka on tehnyt erityistä työtä ikääntyneiden elämän parantamiseksi. Tänä vuonna seniorijuhlat järjestetään 21. marraskuuta Vaasan kaupungintalolla, ja kuka saa kunnian saada palkinnon, päätetään yleisön ehdotusten perusteella.

Palkinto myönnetään henkilöille, jotka ovat kehittäneet tai toteuttaneet aloitteen, joka vahvistaa konkreettisesti seniorien hyvinvointia, terveyttä,

elämänlaatua, liikkuvuutta ja osallisuutta – sekä sosiaalisesti että digitaalisesti. Keskiössä ovat myös yksinäisyyden vähentäminen ja syrjäytymisen torjuminen.

Nyt vaasalaisia pyydetään nimeämään kelvollisia ehdokkaita.

Lähetä ehdotuksesi perusteluineen 31.8.2025 mennessä osoitteessa www.vaasa.fi/ ehdotusvanhusneuvostolle postitse: Vaasan vanhusneuvosto, Vuorikatu 2–4, 65100 Vaasa

VAASA

Vaasa tähtää lapsiystävällisyyteen – UNICEFin tunnustus lähellä

VAASA ON TIUKASSA aikataulussa saavuttaakseen UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen vuoden 2025 loppuun mennessä. Kaupunki on tehnyt merkittäviä kehitysaskelaita lasten ja nuorten oikeuksien edistämiseksi – ja nyt tulokset alkavat näkyä.

Lapset mukaan päätöksentekoon

Yksi keskeisimmistä tavoitteista on lapsivaikutusten arviointi (LAVA), joka varmistaa, että lasten näkökulma huomioidaan kaupungin suunnittelussa. Keväällä pilotoidun mallin virallinen käyttöönotto alkaa syksyllä, jolloin myös henkilöstö koulutetaan. Nuorisovaltuusto on antanut arvokasta palautetta – ja nyt lapset vaikuttavat myös esimerkik-

si kaavoituksessa.

Oikeudet koulutukseen ja harrastamiseen

Vaasa panostaa vahvasti lasten osallisuuteen:

96 % varhaiskasvatuksen työntekijöistä on saanut koulutuksen lasten oikeuksista.

Lätäkkö-kulttuuriviikko keräsi 3 500 kävijää ja tarjosi sata tapahtumaa.

Maksuttomat perheliikuntavuorot houkuttelivat 2 800 osallistujaa.

Harrastuskerhot kokoavat yli tuhat lasta viikoittain.

Liikennekin muuttuu nuorten toiveiden mukaan:

Joukkoliikenteen tyytyväisyys nousi (2,8 → 3,2), ja pyöriteiden talvikunnossapito parani (3,1 → 3,4).

Nuoret päättävät itse

Osallisuus on avainasemassa:

142 lasta osallistui vaikuttamispäiville.

80 nuorta päätti nuorisotilojen budjetista osallistuvan budjetoinnin kautta – kokeilu toistetaan 2025.

UNICEFin arviointi kohti

Vaasan tiimi on nyt viimeistelyvaiheessa:

2022–2023: Suunnitelma laadittiin lasten kuulemisen kautta.

2024–2025: Toimenpiteet toteutuvat.

2025–2026: UNICEF arvioi ja mahdollisesti myöntää tunnustuksen.

Jos tavoite saavutetaan, Vaasasta tulee yksi Suomen lapsiystävällisimmistä kunnista – ja esimerkki muille.

Lähde: Vaasa.fi

VANHA VAASA

Tänään on Vanhan Vaasan päivä – historiaa, musiikkia ja lampaiden laidunnusta

VANHAN VAASAN museon pihapiiri täyttyy tänään historiasta, musiikista ja yhteisöllisyydestä, kun vietetään Vanhan Vaasan päivää. Elokuun ohjelmaan mahtuu myös ainutlaatuinen katsaus maisemanhoitoon – lampaat ovat tänä kesänä olleet tärkeässä roolissa alueen kulttuuriperinnön vaalimisessa.

Lauantaina 17. elokuuta Vanhan Vaasan museo kutsuu kävijät aikamatkalle kaupungin menneisyyteen. Päivän aikana järjestetään lyhyitä opastettuja kierroksia, joissa sukelletaan alueen historiaan ja tarinoihin. Opastukset alkavat klo 11 suomeksi ja klo 15 englanniksi.

Perheen pienimmät voivat tavata museossa Hilma Hiiren klo 11–14 – tämä museon oma hahmo on monen lapsivieraan suosikki. Museon pihalla soivat myös elävät sävelet, kun klo 11.30 ja klo 12.30 järjestetään musiik-

kiesityksiä.

Tänä vuonna museon piha muuttuu myös yhteisölliseksi olohuoneeksi, kun ”Puhu tuntemattomalle” -piknik kokoaa kaupunkilaisia yhteen. Piknik pidetään klo 11–14, ja osallistujia rohkaistaan juttelemaan uusien tuttavuuksien kanssa keskustelumateriaalien avulla. Mukaan kannattaa ottaa omat eväät ja viltti – ja sateen sattuessa keskustelupiste siirtyy sisätiloihin.

Museoon on päivän ajan vapaa pääsy, ja ovet ovat avoinna klo 10–17. Tapahtuma on Vaasan kaupungin, Pohjanmaan lastenkulttuuriverkosto BARKin ja Vanhan Vaasan asukasyhdistyksen yhteisponnistus.

Lampaat maisemanhoitajina

Elokuun tapahtumakalenteri ei pääty Vanhan Vaasan päivään. Keskiviikkona 27. elokuuta klo 15–15.30 kävijöillä on mahdollisuus tutustua aivan erityiseen näkökulmaan alueen hoitoon: lampaisi-

in maisemanhoitajina.

Viheraluetiimin hankekoordinaattori Simo Marttila kertoo, kuinka nämä nelijalkaiset kesätyöntekijät ovat pitäneet alueen kasvillisuutta kurissa ja samalla tukeneet luonnon monimuotoisuutta. Lampaat eivät ainoastaan ylläpidä maisemaa – ne ovat myös osa kestävän kaupunkisuunnittelun ratkaisua ja rikkaistuttavat kävijöiden kokemusta historiallisesta ympäristöstä.

Marttilan esitys järjestetään Vanhan Vaasan raunioiden lähellä sijaitsevalla parkkipaikalla Torikadun ja Kauppiaankadun risteyksessä. Tapahtuma on osa Euroopan kulttuuriympäristöpäiviä, ja sen jälkeen vierailijat voivat siirtyä museoon nauttimaan loppukeksien tunnelmasta.

Kesäkausi päättyy elokuun lopussa

Vanhan Vaasan museo sijaitsee historiallisessa Falanderin talossa, joka on avoinna ainoastaan kesäisin. Kesän viimeinen mahdollisuus tutustua museoon on lauantaina 30. elokuuta, jolloin ovet sulkeutuvat klo 17. Museon yhteydessä toimii myös kahvila, jossa voi nauttia virvokkeita kierroksen päätteeksi.

Vanhan Vaasan alue itsessään on jo elämys – sen kadut, rakennukset ja puistot kertovat tarinaa ajasta, jolloin Vaasa sijaitsi vielä nykyistä keskustaa idempänä. Elokuun tapahtumat tarjoavatkin ainutlaatuisen mahdollisuuden kokea historian kerrostumat sekä yhteisöllisyyden lämpö samassa paketissa.

Olitpa sitten historiaharrastaja, musiikin ystävä tai utelias kokeilemaan, miltä tuntuu puhua ventovieraalle piknikillä, Vanhan Vaasan päivä ja sen oheistapahtumat toivottavat kaikki tervetulleiksi. tvecklare av kulturen i sin egen region. LÄHDE:vaasa.fi

UUTISET

GALLERIAVIIKKO

Suomen ensimmäinen Galleriaviikko 26.–31.8.2025 – Vaasan Makers' Gallery on yksi mukana olevista gallerioista

ELOKUUN viimeisellä viikolla Suomessa vietetään aivan uudenlaista kulttuuritapahtumaa, kun ensimmäinen valtakunnallinen Galleriaviikko avaa ovet taiteen ystäville ympäri maan. 26.–31. elokuuta järjestettävä viikko tuo esille yli sata taidenäyttelyä ja runsaasti muita maksuttomia tilaisuuksia gallerioissa Äkäslompolosta Helsinkiin ja Vaasasta Joensuuhun.

Tapahtumaan osallistuu 73 galleriaa 24 paikkakunnalta, ja ohjelma on poikkeuksellisen monipuolinen: avajaisia, työpajoja, performansseja, konsertteja, taiteilijataapaamisia ja opastettuja kierroksia. Mukaan mahtuu myös rennompia kohtaamisia, kuten yhteislenkkejä ja taidepiknikkejä. Lähes kaikki tilaisuudet ovat avoimia ja maksuttomia, joten kynnys lähteä mukaan on matala

myös ensikertalaisille.

Galleriaviikko on suunniteltu erityisesti rohkaistamaan uusia kävijöitä tutustumaan paikallisiin taidegallerioihin. Tavoitteena on tehdä näkyväksi se monimuotoinen ja korkeatasoinen taide, jota gallerioissa esitellään ympäri vuoden. Taidegalleriat eivät ole vain ammattilaisille tai vakiintuneille kävijöille – ne ovat paikkoja, joissa kuka tahansa voi kohdata taidetta, saada uusia ajatuksia ja ehkä löytää uuden harrastuksen tai inspiraation lähteen.

Makers' Gallery nostaa esiin taidetta ja yhteisöllisyyttä

Vaasassa Galleriaviikon ohjelman osallistuu Taidegalleria Makers' Gallery, joka järjestää torstaina 28. elokuuta klo 18 erityisen keskustelutilaisuuden ja taiteilijataapaamisen. Illan vieraana on taiteilija Marjo Hyvärinen, joka kertoo oman tarinansa ja esittelee näyttelynsä etäyhteyden kautta.

Tilaisuudessa ovat mukana myös

Pohjanmaan Syöpäyhdistyksen asiantuntijat, ja luvassa on avoin info- ja keskusteluosuus, jossa käsitellään sekä taidetta että elämän suuria kysymyksiä. Osa näyttelyn teosmyynnin tuotosta lahjoitetaan Pohjanmaan Syöpäyhdistyksen toimintaan.

Makers' Galleryn tilaisuuteen on vapaa pääsy.

Taidetta lähelle ja kauas

Galleriaviikon ohjelma tarjoaa mahdollisuuden kokea taidetta eri muodoissaan – maalaustaiteesta ja grafiikasta valokuvataiteeseen, kuvanveistoon ja performansseihin. Jokainen galleria tuo esille omaa erityisluonnettaan ja alueensa taide-elämää, mikä tekee viikosta rikkaan ja monipuolisen kulttuurimatkan myös kotimaan sisällä.

Vinkit ja lisätiedot somesta

Galleriaviikon aikana ja jo sitä ennen tapahtumavinkkejä ja ohjelmanostoja jaetaan ahkerasti sosiaalisessa mediassa. Facebookissa ja Instagramissa tapahtumaa voi seurata tunnoksella @galleryweekfinland. Elokuun aikana kanaviin nostetaan päivittäin poimintoja eri puolilla Suomea järjestettävistä näyttelyistä ja tapahtumista.

Galleriaviikko tarjoaa ainutlaatuisen mahdollisuuden nähdä, miten laajaa ja laadukasta taidetoimintaa Suomessa on – ja kuinka lähellä se monesti onkaan. Vaikka tapahtuma on valtakunnallinen, sen sydän on paikallinen: jokainen galleria on oman alueensa kulttuurin kantaja ja kehittäjä.

UUTISET

Vaasan kaupunginteatteri avasi uuden näytäntökauden – luvassa musiikkia, draamaa ja improvisaatiota

TAITEIDEN YÖNÄ 14.8. juhlittiin näytäntökauden avajaisia, joissa esiteltiin Vaasan kaupunginteatterin ohjelmisto kaudelle 2025–2026.

Aiemmin julkistetun ohjelmiston lisäksi tilaisuudessa esiteltiin kevään 2026 avaava vierailuesitys *Katrina* sekä koko perheen näytelmä *Aladdin ja taikalamppu*.

Musiikin, draaman ja improvisaation syksy

Teatterin hurmioteemaisen kauden avaa musiikkinäytelmä *Piaf – En kadu mitään*, joka valloittaa Romeo-näyttämön 11.9. alkaen. Elämänmakuinen teos kertoo Pariisin kaduilta maailman maineeseen nousseen ranskalaislaulajatar Édith Piafin elämäntarinan. Pam Gemsin näytelmässä kuullaan Piafin rakastetuimpia lauluja, kuten *Non, je ne regrette rien* ja *La vie en rose*. Teoksen ohjaa Maiju Sallas, kapellimestarina toimii Sauli Perälä ja koreografina Antton Laine. Piafin roolin tulkitsee näyttelijä Sonja Halla-aho. Julia-näyttämön kauden avaa 23.10. Reko Lundánin draama *Tarpeettomia ihmisiä*. 2000-luvun alkuun

ja laman jälkeiseen nousukauteen sijoittuva näytelmä näyttää, mitä perheessä tapahtuu silloin, kun yhteiskunta unohtaa ihmisen eikä omien tunteiden käsittelyyn ole työkaluja. Lundánin puhuttelevan ja koskettavan tekstin ohjaa Sakari Hokkanen.

Ensi-iltansa Romeo-näyttämöllä 31.10. saa Erik Gedeonin riemukas musiikkikomedialla *Ikuisesti nuori*. Eletään 2080-lukua ja teatteri on muuttunut vanhainkodiksi, jossa asustaa joukko 90-vuotiaita entisiä näyttelijöitä. He muistelevat menneitä, jakavat yhdessä ilon ja kaipuun sekä tulkitsevat rakastettuja hittejä, kuten *I Love Rock 'n' Roll*, *Forever Young* ja *I Will Survive*. Teoksen ohjaa Pentti Kotkaniemi, jonka ohjauksia on nähty niin televisiossa kuin teattereissa ympäri Suomen. Kapellimestarina toimii Sauli Perälä ja koreografina Miika Alatupa. Improvisaation saloihin sukelletaan 13.11., kun ensi-iltansa saa *Tuntematon seikkailu* – täysin improvisoitu näytelmä lapsille. Esityksessä mitään ei ole ennakoon suunniteltu, eikä valmista käsikirjoitusta ole, vaan juoni rakentuu lapsiyleisön ehdotusten pohjalta. Esityskonseptista ja näyttelijöiden kouluttamisesta vastaa näyttelijä Antti Laukkanen. Esitys on myös tilattavissa päiväkoteihin ja erilaisiin tapahtumiin.

Vierailuesitykset viihdyttävät

Lauantaina 6.9. teatteriravintola Kulmassa viihdyttää *Show 'n Spaghetti*, jossa yhdistyvät

musiikki, huumori, herkullinen ateria ja tanssit ikivihreiden tahdissa. Romeo-näyttämöllä keskiviikkona 24.9. nähdään kehuttu *Jumppa-tytöt*. Katariina Havukaisen, Inkeri Hyvösen ja Ella Lahdenmäen esitys on oodi suomalaiselle naisvoimistelulle. Torstaina 9.10. Red Nose Company ja Kamariorkesteri Avanti! tuovat Romeo-näyttämölle Aleksis Kiven elämän ja teokset yhdessä paketissa ja perjantaina 10.10. Julia-näyttämöllä saa vierailuensi-iltansa Aurin kokuninkaani. Emmi Niemisen ja Emma-Sofia Hautalan tähdittämä kantaesitys kertoo ristiriitaisen rakkauden varjossa ja valossa kasvamisesta. Lauantaina 18.10. klo 13 Romeo-näyttämöllä vieraillee suosikitubettajien kokoonpano *Toimistopojat* ja show'n jälkeen kokoonpano on tavattavissa *Meet & Greet* -tapaamisessa. Saman päivän iltana klo 19 teatteriravintola Kulmassa naurattaa Stand up -show *Naurunurkka*. Perjantaina 14.11. klo 19 Julia-näyttämöllä nähdään hulvaton suomalainen telenovela *Korot kattoon!*, jossa Ria Kataja ja Minna Kivelä tulkitsevat kymmenen erilaista hahmoa.

Kevään vierailuohjelmiston avaa musiikkiteatteriesitys *Katrina*, jonka esitykset nähdään 15.1.–16.1. Romeo-näyttämöllä. Teos perustuu Sally Salmisen romaaniin *Katrina* ja on ylistyslaulu suomalaisen naisen voimalle ja sisulle. Pääroolissa nähdään Närpiöstä kotoisin oleva mezzosopraano Erica Back. Musiikista vastaa Vaasan kaupunginorkesteri kapellimestari Anna-Maria Helsingin johdolla.

Keväällä kantaesitys ja klassikko koko perheelle

Julia-näyttämöllä 12.2. nähdään Suomen kantaesitys Florian Zellerin näytelmästä *La Vérité*, joka kantaa suomeksi nimeä *Totuus*. Leikkisän parisuhdedraamakomedian suomentaa Aino Pirola ja ohjaa Emma Mattila. Teoksen skenografina toimii Riku Suvitie. Näytelmä on osa Suomen Kulttuurirahaston käynnistämää ja rahoittamaa Maailma näyttämölle -hanketta, jossa tuetaan näyttämöteosten suomentamista ja esittämistä suomalaisissa teattereissa. Romeo-näyttämöllä ensi-iltansa 12.3. saa koko perheen näytelmä *Aladdin ja taikalamppu*. Christian Lindroosin kirjoittama teos on perinteinen satu, yksi tarina klassisesta Tuhannen ja yhden yön tarinat -satukokoelmasta. Näytelmän ohjaa Tuomas Rinta-Panttila, joka ohjasi Vaasan kaupunginteatteriin viimeksi Bapsilarometri 2021 -teoksen. Lavastajana toimii Toini Nissinen, joka aloittaa teatterin lavastajana vuodenvaihteessa, ja pukusuunnittelusta vastaa Emilia Eriksson.

Lähde: Vaasan kaupunginteatteri

Kuva: Taiteiden yössä vaasalaiset saivat nähdä katkelman PIAF:sta.

UUDET AUTOT

Tilastokeskus: Uusista autoista 57 % ladattavia

SUOMEN AUTOKAN-
TA sähköistyy vauhdilla. Tilastokeskuksen tuoreiden tietojen mukaan heinäkuussa 2025 ensirekisteröidyistä uusista henkilöautoista yli puolet – 57 % – oli ladattavia, joko täyssähköautoja tai ladattavia hybridejä.

Heinäkuussa ensirekisteröitiin yhteensä 5 425 uutta henkilöautoa, mikä on 4 % enemmän kuin vuoden 2024 heinäkuussa. Kaiken kaikkiaan kuukauden aikana rekisteröitiin 9 648 uutta ajoneuvoa, kasvua yhden prosentin verran.

Täyssähköautojen rekisteröinnit nousivat jyrkimmin. Niitä otettiin käyttöön 1 971 kappaletta, mikä on 47 % enemmän kuin vuotta aiemmin. Ladattavia hybridejä rekisteröitiin 1 141, ja yhdessä täyssähköautojen kanssa niiden

kokonaismäärä nousi 3 112:een. Tämä merkitsi 36 %:n kasvua edellisvuoteen verrattuna.

Sähköautojen kasvu näkyi erityisen vahvasti Uudenmaan maakunnassa, jonne rekisteröitiin 54 % kaikista täyssähköautoista.

Perinteisten käyttövoimien alamäki jatkuu

Bensiinikäyttöisten henkilöautojen ensirekisteröinnit vähenivät heinäkuussa 21 % viime vuodesta, ja niitä rekisteröitiin 2 039 kappaletta. Dieselautojen määrä laski 17 %. Perinteisten polttomoottoriautojen osuus kutistuu vuosi vuodelta, kun sähköiset vaihtoehdot valtaavat markkinoita.

Yritykset ja yhteisöt olivat heinäkuussa merkittäviä autonostajia: 2 235 henkilöautoa rekisteröitiin niiden käyttöön, mikä vastasi 41 % kaikista uusista henkilöautoista.

Vuoden kokonaiskehitys yhä laskeva

Vaikka heinäkuun luvut osoittivat kasvua, tammi–heinäkuun kokonaiskehitys on edelleen laskusuuntainen. Seitsemän ensimmäisen kuukauden aikana rekisteröitiin 42 686 uutta henkilöautoa, mikä on 4 % vähemmän kuin viime vuonna.

Kaikkien ajoneuvojen yhteenlaskettu ensirekisteröintimäärä tammi–heinäkuussa oli 75 057, laskua 5 %. Ensirekisteröinnit ovat pysyneet matalalla tasolla lähes kaikissa ajoneuvoluokissa, vaikka kesäkuukausina onkin nähty pieniä piristymisen merkkejä.

Tilastokeskuksen luvut vahvistavat, että Suomen autokanta jatkaa sähköistymistään nopeassa tahdissa, vaikka kokonaismarkkina ei ole vielä elpynyt pandemiaa ja talouden epävarmuutta edeltäneelle tasolle. Sähkö- ja hybridi-autojen yleistymisen näyttää kuitenkin olevan selvä ja pysyvä trendi

UUTiset

LEHDISTÖ

Miten tapahtui, kun tukholmalainen yritys tuli Vasabladetin omistajaksi?

KUN BONNIER NEWS tuli kesällä 2023 suomenruotsalaiseen sanomalehtimaailmaan, se oli enemmän kuin yrityskauppa – se oli historiallinen mullistus pienellä, kielellisesti ainutlaatuisella mediamarkkinalla. Reilussa puolessa vuodessa ruotsalainen mediatalo muuttui uudesta tulokkaasta hallitsemaan valtaosaa kaikista Suomen ruotsinkielisistä päivälehdistä.

Ensin tuli uutinen, että Bonnier Newsista tuli Hufvudstadsbladetin, Länsi-Uudenmaan ja Porvoobladetin enemmistöomistaja. Tätä seurasi vielä suurempi siirto: Pohjanmaan sanomalehti Vasabladetin ja Syd-Pohjanmaan osto. Jättiäisen käsivarsien ulkopuolelle on jäänyt vain muutama itsenäinen toimija, kuten Turku Underrättelser ja Ahvenanmaan sanomalehdet.

Se, että Närpiön lukijoille suunnattu paikallislehti on tukholmalaisen yrityksen omistuksessa ja osittain Sundsvallissa toimitettu, voi tuntua vieraalta.

Tämä herättää kysymyksiä läheisyydestä, identiteetistä ja paikallisesta osallisuudesta. Samaan aikaan mediamaailma on globaalimpi kuin koskaan, ja omistuksen keskittyminen on trendi, joka ei tunne kansallisia rajoja.

Paikallislehdestä konserniin

Mutta miten se oikeastaan tapahtuu, kun ulkomainen mediajätti ottaa haltuunsa pieniä suomalaisia sanomalehtitaloja? Mitä tapahtuu kulissien takana – organisaatiossa, toimitusten työprosesseissa ja liiketoimintamalleissa? Entä mitä yleisö uskoo omistajanvaihdoksen merkitsevän sisällölle ja kattavuudelle?

Nämä kysymykset ovat keskeisiä uudessa tutkimusraportissa Strategic media ownership across borders – Insights from case Bonnier News in Finland, joka esitellään maanantaina 25. elokuuta Svenska social- och kommunalhögskolanissa (Soc&kom) Helsingissä.

Hanke on toteutettu Soc&komissa Media-alan tutkimussäätiön ja Konstsamfundetin rahoituksella. Raportti on englanninkielinen, mutta seminaari pidetään ruotsiksi ja kysymyksiä voi esittää suomeksi tai englanniksi.

Yleisön ja asiantuntijoiden ääni

Esityksen aikana tutkijat esittävät sekä toimituskunnan haastatteluja että yleisökyselyn omistajanvaihdoksesta. Puhujina ovat muun muassa mediakonsultti ja tohtorikoulutettava Jens Berg, joka käy läpi haastattelututkimuksen tuloksia, sekä vanhempi yliopistonlehtori Klas Backholm Åbo Akademista, joka esittelee yleisön näkökulman.

Projektipäällikkö, Soc&komin lehtori Jenny Stenberg-Sirén tiivistää ja katsoo tulevaisuuteen, kun kutsutut asiantuntijat pohtivat muun muassa Katja Lehtisaari Tampereen yliopistosta ja ruotsalainen mediakonsultti Anders Malmsten.

Uusi mediakartta ruotsinkieliseen Suomeen

Ei ole liioiteltua sanoa, että omistajanvaihdos on piirtänyt uudelleen ruotsinkielisen Suomen mediakartan. Suuria kysymyksiä on jäljellä: Tarjoaako keskittäminen taloudellista turvaa ja parempaa journalismia, vai ovatko paikalliset näkökulmat vaarassa kadota? Ja kuinka paljon paikallista ääntä voit säilyttää, kun hallinto tapahtuu toisesta kaupungista – ja toisesta maasta?

Elokuun 25. päivän seminaari ei todennäköisesti anna kaikkia vastauksia, mutta se voi olla tärkeä tilaisuus keskustella vallasta, mediasta ja suomenruotsalaisen lehdistön tulevaisuudesta. Referoimme mietintöä heti, kun se on esitetty.

Kaskö Tidning

N:o 1

Organ för Kaskö, Närpes och Övermark.

1914

PRENUMERATIONSPRIS:

Hos redaktionen och hos tidningens kommissionärer: Helt år Fmk 4:—, Halvt år Fmk 2:—, En månad 50 penni. A postkontoren: Helt år Fmk 4,64, Halvt år Fmk 2,32, En månad 58 pi.

Onsdagen den 1 juli.

Redaktion och kontor: Rådhusgatan 14. Telefon 58.

ANNONSPRIS:

Före texten 8 penni, efter texten 6 penni pr millimeters spalthöjd

Tidningen utkommer varje helgfri onsdag och lördag kl. 10 f. m.

Kaskö Tidning

anmäler härmed sitt utkommande från den 1 juli. Tidningen utgives 2 gånger i veckan, varje onsdag och lördag på morgonen och utkommer detta år i 5-spaltigt format, som, i händelse tidningen vinner önskad spridning, från nästa år utvidgas till 6-spaltigt. Tidningens program angives i artikeln »Vid starten». Prenumerationspriset utgör:

för helt år 4 mark,
för halvt „ 2 „
för kvart „ 1 „
för månad 50 penni.

För hembärning inom staden erlägges 1 mark i året.

Prenumeration väkställes på postkontoren, hos tidningens agenter eller direkt hos redaktionen.

Annonspris 8 penni före texten 6 penni efter texten.

Läkare.

Uno A. Fleegé Rådhusgatan 4.
Mottag. kl. 11—1.

Tandläkare.

Undertecknad återkommer snarligen ånyo till Kaskö.

L. EKLUND.

Sakförare.

JARL BJELKE

Vicehäradshövding.

Borgmästare i Kaskö. 52

Victor Söderström. Stadsfiskal.

ombesörjer: utskottningar, inkasseringar, bouppteckningar, arvskiften, lagfarter, inteckningar, konkursbevakningar m. m.

Kansallis-Osake-Pankki

gottgör räntan å

Depositionskontokurant-räkning 5 %

Depositioner:

med 6 månad. uppsägning 5 %

„ 3 „ 4 ½ %

„ 2 „ 4 %

„ 1 „ 3 ½ %

vid anfordran . . . 3 %

Löpande räkning . . . 3 %

Sparkasseräkning . . . 5 %

38

Patria

Olycksfallförsäkring A. B.

Agentur: J. S. Sjölund.

Finska Försäkrings Aktieb.

Providentia

meddelar:

Olycksfall-, sjuk-, inbrott-, garanti (uppbördsborgen) yacht & motorbåts samt resgodsförsäkringar, genom

K. J. Stuns.

Telf. 54.

Kaskö.

Ömsesidiga Försäkringsanstalten

SAMPO

Brand- (även Skogsbrand-), Olycksfall-, Sjö- (varor och frakt), Glas- och Inbrottsförsäkring. Mottager återförsäkringar från sockenbrandstods-föreningar samt meddelar försäkring å fiskebåtar och fiskbrädor.

Hj. Grönlund.

Kaskö.

WASA AKTIE BANK

HUVUDKONTOR I WASA

AVDELNINGSKONTOR I

Helsingfors, Åbo, Tammerfors, Nystad, Björneborg, Kristinestad, Kaskö, Nykarleby, Jakobstad, Gamla-karleby, Uleåborg och Wöra.

KASKÖ, kontoret öppenhålles från kl. 11—2.

NÄRPES, „ „ „ „ 10—1.

EGET KAPITAL över 9 ¹/₂ mili. mk.

Högsta depositionsränta

Kapitalräkningsräntan

Sparkasseräkningsräntan

5%

Löpande räkningsräntan

3%

Frans Henrikson

Kristinestad.

Ständigt lager av:

Kolonialer, mjöl och Gryn,
Salt o. Tobaksfabrikater,
Fönsterglas, Petroleum,
Byggnadstegel m. m. m. m.

Goda varor! Billiga priser!

Gudstjänster.

I stadens kyrka. 4 söndagen efter Trefalt-daghet. Svensk högmässa kl. 10 f. m. Finsk högmässa kl. 1 e. m.

Kollektion tillfaller kyrkokassan.

I kyrkan hålles senast aftonsamkväm kl. 7 e. m. med sångledning av fröken Gunhild Linnberg. (Bekännt) berömmelse m. m.

Frisäll kollekt uppböres till försämr för diakonistorden.

BESÖK

A. W. WINBERGS

Bageri och Kafé

Rådhusgatan 79.

Fennia
Armiro,
Patria
äro bäst!

Ph. U. Streng-
berg & Co A. B.
Jakobstad.

Kustlägenheter.

Angarna

Per Brahe & P. Thorvödt

största passagerarångare på linjen,
avgår alternerande

Till Kristinestad, Mäntyluofo (Björneborg), Raumo, Åbo, Hangö och Helsingfors varje onsdag kl. 9.30 f. m.

Till Wasa, Yxpilä (Gamla-karleby) och Jakobstad varje fredag kl. 2 p. d. medtagande passagerare och last.

Närmare meddelar:

19 Elis Sylvin.

Angfartyget „Norden“

avgår

från Åbo till Nädendal varje söndag kl. 8 f. m.

från Nädendal till Nystad varje söndag kl. 9.30 f. m.

från Nystad till Raumo varje söndag kl. 3 e. m.

från Raumo till Björneborg varje måndag kl. 2 f. m.

från Björneborg till Kristinestad via Sastmola, och Sideby varje måndag kl. 2 e. m.

från Kristinestad till Kaskö varje tisdag kl. 8 f. m.

från Kaskö till Wasa varje tisdag kl. 11 f. m.

från Wasa till Kaskö varje torsdag kl. 1 f. m.

från Kaskö till Kristinestad varje torsdag kl. 9 f. m.

från Kristinestad till Björneborg via Sideby och Sastmola varje torsdag kl. 12 p. d.

från Björneborg till Raumo varje fredag kl. 2 f. m.

från Raumo till Nystad varje fredag kl. 9 f. m.

från Nystad till Nädendal varje fredag kl. 2 e. m.

från Nädendal till Åbo varje fredag kl. 6.30 e. m.

Elis Sylvin. 18

Piano- och Orgel- lektioner

meddelar

Verna Nyman.

Rådhusgatan 35.

Kaskö Tidningin ensimmäinen numero julkaistiin 1. heinäkuuta 1914, muutama viikko ennen ensimmäisen maailmansodan puhkeamista. Kaskö Tidning oli vuosikymmenten ajan arvostettu sanomalehti, jonka vaikutusvalta ylitti selvästi Kaskön näköpiirin. Sanomalehti toimii edelleen nimellä SydÖsterbotten, ja sen omistaa Bonniw News Tukholmassa. Lehtiä toimitetaan osittain Sundsvallissa.

UUTISET

ALKO

Alko: Alkoholittomien myynti nousee huimasti – määrä kuitenkin vähäinen edelleen

ALKON HEINÄKUUN myynti-tilastot paljastavat kaksijakois- sen kehityksen: kokonaislitramyynti laski 2,5 prosenttia viime vuoden heinäkuuhun verrattuna, mutta alkoholittomien juomien myynti kasvoi peräti 65,1 prosenttia.

Suurin pudotus nähtiin väkevien juomien myynnissä, joka väheni 8,2 prosenttia. Viinit menettivät litramyyntistään viisi prosenttia, kun taas panimotuotteet – oluet, siiderit ja juomasekoitukset – kasvattivat myyntiään 20,7 prosenttia. Alkoholitto- mien juomien osuus on silti edelleen alle kaksi prosenttia Alkon kokonaismyynnistä.

Helteinen heinäkuu vaikutti kulutustottu- muksiin

– Kesän myynnissä korostuivat raikkaus ja keveys – kuohuvat, valkoviinit ja roseet. Myös oluet ovat osa kesän mutkatonta ruokailua ja seurustelua, ja niiden myynti nousi meillä yli 28 prosenttia. Helteinen heinäkuu laski punaviinien myyntiä kym- menisen prosenttia, kertoo Alkon tuote- viestintäpäällikkö Matti Syrjä.

Alkoholittomat enemmän kuin limpparia Syrjän mukaan alkoholittomien kasvu on osa globaalia trendiä, jossa laatu ja tarjonta ovat parantuneet nopeasti.

– Alkoholittomien tuotteiden laatu ja vali- koiman laajuus on noussut viime vuosina kohisten. Kuluttajien kasvanut kysyntä on lisännyt tuottajien intoa panostaa laatuun, ja alkoholiton on tänä päivänä todellakin muuta kuin limpparia, Syrjä toteaa.

Alkoholittomien vaihtoehtojen kärkituote on olut, mutta myös alkoholittomat kuohuviinit ovat nousseet suosioon. Lisäksi alkoholittomat cocktailit ja valmiit mock- tail-sekoitukset vahvistavat asemaansa.

Sadonkorjuu ja Oktoberfest tulossa vali- koimaan

Elokuun lopulla Alkon valikoima siirtyy sadonkorjuun aikaan, jolloin hyllyille saapuvat muun muassa Oktoberfest-olut. Tarkemmat myyntitilastot löytyvät Alkon verkkosivuilta.

UUTISET

VENÄJÄN SOTA UKRAINAA VASTAAN

Kommentti: Alaskan huippukokous – diplomaattinen déjà vu ja murskaisku Ukrainalle?

TRUMPIN JA PUTININ paljon hehkutettu huippukokous Alaskassa on päättynyt, ja tulokset ovat selvät: se ei tuonut tulitaukoa, ei rauhansuunnitelmaa eikä toivoa Ukrainalle. Se oli kaukana menestyksestä, se oli hämmästyttävä voitto Vladimir Putinille ja tuhoisa takaisku Ukrainan suvereniteetille.

Huippukokous ilman sisältöä

”Erittäin tuottavasta” optiikasta huolimatta huippukokous ei johtanut mihinkään konkreettiseen sopimukseen. Kuten The Guardian raportoi, Trump myönsi: ”Sopimusta ei ole ennen kuin sopimus on tehty.” Samalla Putin kuvaili tapaamista ”vain vertailukohdaksi” – ei ratkaisuksi, vaan ponnahduslaudaksi pehmeämmälle diplomatialle. (The Guardian)

Putinin PR-vallankaappaus

Putin käveli pois paljon muullakin kuin huomiolla. Hän puhui ensimmäisen kerran lehdistötilaisuudessa – ja antoi sekä sävyn että narratiivin Amerikan maaperälle. Kuten Reuters huomautti, tämä ei ollut sattumaa – Putin varmisti PR-voiton pysyen uhattomana. (Reuters)

The Guardian korosti, kuinka hänen saapumisensa ja median koreografia vahvistivat voittoa entisestään. Trump puolestaan ylisti Putinia ja kohteli häntä epätavallisella lämmöllä – ja kommentoi myöhemmin Fox Newsille, että tapaaminen oli ”10” kymmenestä. (Guardian, New York Post)

Tyhjistä sanoista strategiseen viivyttelyyn

Putin väitti, että niin sanotun ”sopimuksen” juuret olivat konfliktin ”perimmäisten syiden” käsittelyssä – mikä vahvasti tehokkaasti hänen ei-neuvotel-

tavissa olevia vaatimuksiaan: Ukrainan Naton poissulkeminen, Itä-Ukrainan hallinta ja hänen hallintonsa säilyttäminen. Reuters: Tämä oli klassinen viivytystaktiikka – diplomatian käyttäminen pintana ja sotilasoperaatioiden jatkaminen melko laantumatta. Kuten The Guardian huomautti, Putin käytti huippukokousta viivyttelyyn valmistellessaan uusia sotilaallisia toimia.

Kuka täällä todella on päättämässä?

Samaan aikaan Trumpin väitteet siitä, että hän on ”lähellä sopimusta”, kuulostavat yhä ontommilta. Hän sekä ylisti huippukokousta että torjui vaikeita asioita – ja piti yllä kuvaa edistyksistä ilman mitään sisältöä. (The Times, Reuters)

Menetys Ukrainalle

Lopputuloks on selvä: ei läpimurtoa, ei kompromisseja, ei tulitaukoa. Samaan aikaan Putin lähtee vahvempana kuin koskaan, sillä hän on tehokkaasti neutralisoinut lännen kritiikin ja lähettänyt vahvan viestin: Venäjä voi jatkaa sääntöjen uudelleenkirjoittamista.

Eurooppalaiset liittolaiset ja Ukrainan viranomaiset ovat huolissaan, ja syy-

stäkin. Alaskan huippukokous saattoi näyttää kiillotetulta mutta itse asiassa se oli poliittisen teatterin mestarikurssi – voittokierros Putinille.

Pääkirjoitus: Alaska oli Putinin näyttämö

PALJON HENKUTETTU Alaskan huippukokousta ei muisteta askeleena kohti rauhaa, vaan nöyryyttävänä näyteikkunana lännen heikkoudesta.

Ukrainaan ei tullut tulitaukoa, sopimusta eikä edistystä. Sen sijaan Vladimir Putin nousi kiistattomaksi voittajaksi. Hän hallitsi lehdistötilaisuutta ja julisti rauhallisesti neuvottelut ”vain vertailukohdaksi”, kun taas Donald Trump mutisi, että ”sopimusta ei ole ennen kuin sopimus on tehty”.

Tämä ei ole diplomatiaa. Se on dialogiksi pukeutunutta antautumista. Kreml sai alustan, otsikot ja kaipaamansa legitimitetin – tekemättä pienintäkään myönnytystä. Ukraina ei saanut mitään.

Antamalla Putinille globaalin näyttämön vaatimatta tuloksia länsi viestitti, että aggressio kannattaa. Alaska ei ollut rauhahuippukokous. Se oli teatteria – ja Putin kirjoitti käsikirjoituksen.

VENÄJÄN SOTA UKRAINAA VASTAAN

Ukraina - lyhyt historia

The name of Ukraine in Ukrainian, decorated with the Ukraine flag colors and with a warp effect.

Jurta

Creative Commons Zero, Public Domain Dedication

Ukrainalla on pitkä ja monimutkainen historia. Yli 1 000 vuotta sitten alue oli Kiovan Venäjän, tuolloin Euroopan suurimman ja mahtavimman valtion, keskus. Mutta vuosia kestäneiden sisäisten konfliktien ja mongolien hyökkäysten jälkeen Liettua otti maan haltuunsa ja siitä tuli myöhemmin osa Puolan ja Liettuan kansainyhteisöä. 1600-luvun puolivälissä ukrainalaiset muodostivat oman valtionsa, kasakkahetmanaatin, noustuaan Puolan hallintoa vastaan. Moskovan painostuksesta huolimatta se onnistui pysymään itsenäisenä yli 100 vuotta. 1700-luvun lopulla suurin osa Ukrainasta sulautui kuitenkin Venäjän keisarikuntaan.

Venäjän keisarikunnan romahtamisen jälkeen vuonna 1917 Ukraina itsenäistyi hetkeksi, mutta joutui pian Neuvostoliiton hallintaan. Neuvostoliitto oli ankara: kaksi nälänhätää 1920- ja 1930-luvuilla tappoi yli kahdeksan miljoonaa ihmistä. Toisen maailmansodan aikana seitsemästä kahdeksaan miljoonaa ukrainalaista kuoli sekä natsien että Neuvostoliiton miehityksen alla. Vuonna 1986 Tsernobylin ydinonnettomuus vapautti massiivista säteilyä ja siitä tuli yksi historian pahimmista onnettomuuksista.

Kun Neuvostoliitto hajosi vuonna 1991, Ukraina äänesti voimakkaasti itsenäisyyden puolesta. Mutta uusi maa kamppaili korruption, heikon demokratian ja taloudellisten ongelmien kanssa.

Vuosina 2004–2005 oranssi vallankumous painosti hallitusta sallimaan oikeudenmukaisemmat vaalit. Poliittiset kamppailut jatkuivat, ja vuosina 2013–2014 puhkesi joukkomielenosoituksia sen jälkeen, kun presidentti Viktor Janukovitš hylkäsi kauppasopimuksen EU:n kanssa Venäjän hyväksi. Mielenosoittajiin kohdistuva väkivalta johti hänen putoamiseensa vallasta, ja hän pakeni Venäjälle.

Pian sen jälkeen Venäjä hyökkäsi Krimille ja liitti sen itseensä vuonna 2014. Se lietsoi myös sotaa Itä-Ukrainassa, jossa taistelut ovat jatkuneet siitä lähtien. Vuoteen 2022 mennessä yli 14 000 siviiliä oli kuollut tai loukkaantunut.

Venäjä käynnisti 24. helmikuuta 2022 täysimittaisen hyökkäyksen Ukrainaan, joka on suurin sota Euroopassa sitten toisen maailmansodan. Aluksi Venäjän joukot valtasivat suuria alueita, mutta aliarvioivat Ukrainan päättävyyden. Nykyään Venäjä vaatii neljää Ukrainan aluetta, mutta ei hallitse niitä täysin, eikä maailma ole tunnustanut näitä liitoksia.

Sota on pakottanut yli kuusi miljoonaa ukrainalaista pakenemaan ulkomaille, mikä on aiheuttanut Euroopan suurimman pakolaiskriisin sitten toisen maailmansodan. Presidentti Volodymyr Zelenskyi on keskittynyt ukrainalaisten yhdistämiseen, taisteluun menetettyjen alueiden palauttamiseksi ja EU-jäsenyyden edistämiseen.

UKRAINE

UKRAINE PRESIDENT

Presidents of Ukraine and the United States Discussed the Meeting in Alaska in a Bilateral Format and Then Together with European Leaders

16 August 2025 - 12:40

President of Ukraine Volodymyr Zelenskyy held a phone call with President of the United States of America Donald Trump. The leaders first spoke in a bilateral format for almost an hour, after which a conversation took place that was joined by European leaders.

The participants of the conversation included: U.S. Secretary of State Marco Rubio, U.S. Special Presidential Envoy Steve Witkoff, President of France Emmanuel Macron, President of Finland Alexander Stubb, Federal Chancellor of Germany Friedrich Merz, Prime Minister of the United Kingdom Keir Starmer, President of the Coun-

cil of Ministers of Italy Giorgia Meloni, President of Poland Karol Nawrocki, President of the European Commission Ursula von der Leyen, President of the European Council António Costa, and NATO Secretary General Mark Rutte.

Volodymyr Zelenskyy emphasized that Ukraine is ready to work as productively as possible for the sake of genuine peace.

The U.S. President informed about his meeting with the Russian leader in Alaska and the main points of their discussion. The Head of State noted that America's strength has an impact on the development of the situation.

Volodymyr Zelenskyy stres-

sed that he supports Donald Trump's proposal for a trilateral meeting between Ukraine, the United States, and Russia, since the most important and sensitive issues can only be discussed at the level of leaders, and such a format is suitable for this.

The Presidents of Ukraine and the United States agreed to discuss all details more thoroughly during their meeting in Washington on Monday, August 18. Volodymyr Zelenskyy thanked Donald Trump for the invitation.

The Head of State noted that it is important that European partners, together with the United States, be involved at every stage to ensure a reliable security

architecture for Ukraine. Volodymyr Zelenskyy welcomed the positive signals from the American side regarding participation in these guarantees, which were also discussed during the conversation.

Coordination of Ukraine's joint positions with all partners continues.

COPYRIGHT: The Presidential Office of Ukraine. All materials featured on this site are licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International. The use of any materials posted on the website is permitted provided you link to www.president.gov.ua regardless of full or partial use of materials.

VIIKON TAIDE-ELÄMYS

Helene Schjerfbeck

10.7.1862, Helsinki

23.1.1946, Saltsjöbaden, Ruotsi

Flickporträtt ; Flickhuvud, 1886

TAPAHTUMAT

VAASA BAROQUE

FOLK BAROKKI

5.9.1016 klo 19.00

Frans Henrikssonin sali Närpiössä

6.9.25 klo 15.00

Felenska huset, Kristiinanstad

Klo 6

Malakta, Malaz

vaasabaroque.com

MALAX

Syyskesä Söderfjärdsbackenissa

6.9.2025 klo 13–16

Tule tutustumaan Söderfjärdsbackenin asuinalueeseen ja vierailemaan upouudessa päiväkodissa!

Paikan päällä on eri talovalmistajien edustajia. Kunta tiedottaa vapaista asuintonteista ja alueeseen ja päiväkoitiin on mahdollista tutustua.

www.malax.fi

VAASA BAROQUE

MAALLISET ENKELIT: ANNO 1725

13.9.25 KLO 14.00

Maaherran residenssi, Vaasa

Klo 17.00

Felenska huset, Kristiinanstad

vaasabaroque.com

VAASAN KAUPUNGINTEATTERI

PIAF

Ensi-ilta 11.9.2025 KLO 18

Romeo-sali

”Syyskuussa 2025 ensi-iltansa Vaasan kaupunginteatterin Romeo-näyttämölä saa musiikkinäytelmä Piau – en kadu mitään, joka kertoo Pariisin kadulta maailman maineeseen nousseen Édith Piafin ainutlaatuisen elämäntarinan.” Piafin roolin tulkitsee teatterin näyttelijä Sonja Halla-aho.

<https://www.netticket.fi/piaf-vaasa>

Jorma Panula - kapellimestarikurssin konsertti

19.9.2025 klo 18

Vaasan kaupungintalo

Yhteistyössä Panula-akatemian kanssa.

Vaasan kaupunginorkesteri

joht. Kapellimestarikurssin oppilaat

”Jorma Panulan kurseilla Vaasassa on vuosikymmenien saatossa nähty niin kapellimestarimaailman tulevia maailmantähtiä kuin tärkeää perustyötä tekeviä pedagogeja. Huikean kokemuksen omaava maestro Panula löytää musiikista olennaisen, ja kurssien suosio kertoo, että hän osaa myös

välittää sen oppilailleen. Kapellimestarikurssin päätöskonsertissa laitetaan viikon aikana hankitut opit täyteen käyttöön!”

Vaasan kaupunginorkesteri

Las Vegas

2.10.2025 klo 18

joht. Antti Rissanen

sol. Juki Välipakka & Chiara Orlandi
Come Fly With Me, Fly Me to the Moon, My Way, I Wanna be Loved by You....

<https://www.vaasa.fi/koe-ja-nae/kulttuuria-vaasassa-ja-seudulla/vaasan-kaupunginorkesteri/las-vegas/>

VAASA BAROQUE

LES ARTS FLORISSANTS – OOPPERA

10.10.25 KLO 19.00 Vaasan kaupungintalo

11.10.25 klo 19.00 Ritarihuone, Helsinki

vaasabaroque.com

VAASAN KAUPUNGINTEATTERI

TARPEETTOMIA IHMISIÄ

Ensi-ilta 23.10.2025 KLO 19

Julia-sali

Kotimaisen näytelmäkirjallisuuden vaikuttavimpia draamoja.

<https://www.netticket.fi/tarpeettomia-ihmisia-vaasa>

HELSINGIN KIRJAMESSUT 23.–

26.10.2025

Helsingin Messuhallissa.

Helsingin Kirjamessut perustettiin 25 vuotta sitten kirja-alan toiveesta – nyt tapahtuma on suurempi kuin koskaan. Tänä vuonna Helsingin Kirjamessut järjestetään 25. kertaa ja viime vuonna kävijöitä oli lähes 98 000.

Nyt tämä on syksyn merkittävin kulttuuritapahtuma,

Kirjamessujen vuoden 2025 teema on sivistys ja ilo!

Samaan aikaan samalla lipulla myös:

Viini & Ruoka -tapahtuma

<https://kirjamessut.messukeskus.com/>

VAASA BAROQUE

SCHÜTZ: MUSIKALISCHE EXEQUIEN

25.10.26 KLO 19.00 Vaasan Kolminaisuuden kirkko

26.10.25 Paraisten kirkko

vaasabaroque.com

VAASAN KAUPUNGIN-ORKESTERI

BAROKIN LOISTO JA KAUNEUS

30.10.25 klo 18.00

Kaupungintalo

Vaasankapunginorkesteri.fi

VAASAN KAUPUNGINTEATTERI

IKUISESTI NUORI

Ensi-ilta 31.10.2025 KLO 19

Romeo-sali

”Ikuisesti nuori on riemukas musiikkikomedia, joka on täynnä elinvoimaista iloa. Kun ikäännymme, muuttumme vanhoiksi? Vai olemmeko aina ikuisesti nuoria?”

<https://www.netticket.fi/ikuisesti-nuori-vaasa>

KÄLKKÄBRA Kokkolan Oopperajuhlat

14-16.11.25

”Ihmislähtöisille ja oopperaa oopperan vuoksi”

www.kpkamariooppera.fi

VASA LITTFEST 2025

13.-15.11.2025.

Vaasa LittFest on kaksikielinen kirjallisuusfestivaali, jota on järjestetty Vaasassa vuodesta 2001 lähtien. Festivaali tarjoaa syvällisiä keskusteluja, jotka avaavat tärkeitä teemoja ja ajatuksia. Tämän vuoden teemana on Raja(t), kirjallisuuden syventäviä päiviä on luvattu!

RUSK

18-22.11.2025

Kamarimusiikkia Pietarsaareissa

Taiteellinen johtaja

Anna-Maria Helsing

Vuoden säveltäjä

Dobrikna Tabakova

www.ruskfestival.fi

BEATLES GOES KOKKOLA

Snellman-sali, Kokkola

YLIOPISTO

VAASAN YLIOPISTO

Kaupunkitutkimuksen asiantuntija Sampo Ruoppila aloittaa Vaasan yliopiston työelämäprofessorina

VALTIOTIETEIDEN TOHTORI Sampo Ruoppila on nimetty Vaasan yliopiston uudeksi työelämäprofessoriksi. Hänen erityisalanaan on kaupunkitutkimusyhteistyö, ja hän keskittyy tehtävässään vahvistamaan yliopiston ja Vaasan kaupungin välistä yhteistyötä.

Ruoppila tuo professuuriinsa laajan kokemuksen kaupunkitutkimuksesta, tutkimusyhteistyöstä ja kaupunkipolitiikan käytännöistä. Hän on työskennellyt muun muassa tutkijana Helsingin yliopistossa, kaupunkitutkimusohjelman johtajana Turun yliopistossa ja kaupungissa sekä vierailevana professorina Milanon Politecnicossa. Hän toimii tällä hetkellä myös osa-aikaisena tutkijana Helsingin yliopistossa ja osakkaana SpinUnit Lab Oy:ssä, joka erikoistuu älykkääseen kaupunkisuunnitteluun.

Tavoitteena vahvempi yhteys yliopiston ja kaupungin välille

Ruoppilan tehtävänä on kehittää

niin kutsuttua ”Vaasan mallia”, jossa yliopiston osaamista hyödynnetään entistä systemaattisemmin kaupungin kehittämisessä.

– Vaasan seudulla on kunnianhimoisia tavoitteita vihreän siirtymän ja kasvun saralla. Kilpailukykyiset yritykset tarvitsevat elinvoimaista kaupunkia. Tutkimustiedon hyödyntäminen päätöksenteossa on avainasemassa, ja haluan rakentaa yhteistyötä, joka hyödyttää sekä yliopistoa että kaupunkia, Ruoppila sanoo.

Hän korostaa, että kaupunkien ja yliopistojen yhteistyöllä on maailmanlaajuisesti suuri merkitys aluekehityksessä. Vaasassa yhteistyö on jo nähtävissä esimerkiksi EnergyVaasa-klusterissa, jossa yliopisto toimii yritysten ja viranomaisten kanssa.

Pitkäjänteistä yhteistyötä hankkeiden ulkopuolelle

Ruoppilan mukaan keskeistä on kehittää yhteistyömalleja, jotka eivät riipu yksittäisistä hankkeista vaan perustuvat

pitkäjänteiseen toimintaan.

– Vaasan yliopistossa tehdään jo merkittävää kaupunki- ja aluekehitystutkimusta. Haluan tuoda tähän systemaattisuutta ja lisätä yhteiskunnallista vaikuttavuutta, hän kertoo.

Ruoppilalla on laaja julkaisutoiminta ja kansainvälistä kokemusta kaupunkitutkimuksen alalta. Hän on dosentti Turun yliopistossa ja toiminut useiden väitöskirjojen ohjaajana.

– Odotan innolla uusia keskusteluja siitä, miten tutkimusyhteistyötä voidaan kehittää Vaasassa entistä tehokkaammaksi, Ruoppila sanoo.

Työelämäprofessori on osa-aikainen ja kestää kaksi vuotta. Se kuuluu johtamisen akateemiseen yksikköön.

KUVA: Vaasan yliopiston työelämäprofessori Sampo Ruoppila. Kuva: Olli-Pekka Orpo. Kuva vapaasti käytettävissä.

HYVINVOINTIALUE

HYVINVOINTIALUE

Hyvinvointialue: Vaasan sairaala-alueella alkaa T-rakennuksen peruskorjaus

VAASAN KESKUS-SAIRAALAN alueella sijaitsevaa T-rakennusta ryhdytään peruskorjaamaan alkusyksystä 2025. Rakennus on valmistunut vuonna 1995, ja remontti koskee sen 2. ja 3. kerrosta.

Työmaa rajataan ulkona T-pääsisäänkäynnin ja asiakasapteekin väliselle alueelle, mutta molemmat pysyvät normaalisti käytössä remontin ajan.

Uudet tilat synnytyksille ja naistentautien hoidolle

Peruskorjauksen jälkeen tiloihin siirtyvät synnytyssalit, Seri-tukikes-

kus sekä synnytys- ja naistentautien osasto. Lisäksi T-pääaulan yhteyteen tulee uusi tila OLKA-toiminnalle ja potilasjärjestöille. Muutto uusittuihin tiloihin on suunniteltu alkuvuoteen 2027.

Synnytyssalien määrä pysyy samana, mutta niihin tulee enemmän synnytysammeita. Osastolla suurin muutos on se, että kaikki potilashuoneet saavat oman wc- ja suihkutilan.

– Tilat tehdään nykyaikaisiksi ja muunneltaviksi. Henkilökunta on aktiivisesti mukana suunnittelussa, ja myös potilaiden toiveita kuunnellaan, kertoo apulaisosastonhoitaja Jaana Ekebohm.

Suunnittelussa huomioidaan tulevaisuuden tarpeet

Peruskorjauksessa painotetaan asiakaslähtöisyyttä, ergonomiaa ja esteettömyyttä. Myös energiatehokkuus, uudet tekniset ratkaisut sekä kustannustehokas huolto ja ylläpito ovat keskeisiä tavoitteita.

T-rakennuksen muissa kerroksissa olevat toiminnot, kuten fysiatrian yksikkö, jatkuvat ennallaan remontin aikana.

Climate change temperature anomaly
in July 2025 relative to the July
average for the period 1991–2020.
Data source: ERA5. Credit: Copernicus Climate Change Service /

HYVINVOINTIALUE

HYVINVOINTIALUE

Hyvinvointialue: Ikääntyneet saavat äänensä kuuluviin toimintakyvyn arvioinnissa

IKÄÄNTYNEET VOIVAT
Nyt itse arvioida toimintakyvynsä yksinkertaisella verkkolomakkeella. Kysymyksiä ovat terveys, liikkuvuus, ruokailutottumukset, kipu ja sosiaaliset kontaktit. Tavoitteena on innostaa muutoksiin, jotka voivat parantaa arkea.

”Haluamme tukea ikäihmisiä sekä toimintakyvyn että hyvinvoinnin ylläpitämisessä. Kaikki lähtee siitä, että ikääntyneet voivat kertoa, miltä hänestä tuntuu”, kertoo RAI-asiantuntija Ann-Sofi Larsson Pohjanmaan hyvinvointialueelta.

Hyvää tekemistä arjen muutoksissa
Lomakkeen täyttäminen voi olla vii-

sasta, jos olet esimerkiksi lopettanut harrastuksen, tapaavat vähemmän ystäviä ja sukulaisia tai koet arjen askareiden vaikeutuneen. Syynä voivat olla muistiongelmien, kuulon heikkenemisen, kaatumisen pelko tai muut elämää vaikeuttavat asiat.

Lomakkeen täyttäminen ei automaattisesti johda siihen, että saat palvelua tai terveydenhuollon ammattilaiset ottavat sinuun yhteyttä. Jos tarvitset apua, ota itse yhteyttä terveydenhuoltoon. Tukea on saatavilla

Pohjanmaalla on monia ikääntyneitä tukevia palveluita, kuten apuvälinepalvelut, kotikuntoutus, seniorineuvonta ja muistipoliklinikka. Halutessasi voit antaa terveydenhuollon henkilökunnalle luvan lukea lomakkeella olevat vastaukset.

Vastauksia voi käyttää myös anonyymisti hyvinvointialueen ja kuntien välisten palveluiden ja yhteistyön kehittämisessä.

Lisätietoa ja ohjeita löytyy pohjanmaanhyvinvointi.fi.

Oletko 65+?

Nyt voit itse arvioida terveyttäsi, liikkuvuuttasi ja arkeasi yksinkertaisella verkkolomakkeella.

☐ Auttaa sinua näkemään, mikä toimii hyvin ja mitä voidaan parantaa.

☐ Sinä päätät, näkeekö terveydenhuollon tarjoaja vastauksesi.

Lisätietoja: pohjanmaanhyvinvointi.fi

KOULUT

KOULUT ALKAVAT

Ensiluokkalaisten määrä jatkaa laskuaan – syksyllä koulun aloittaa 51 000 lasta

EKALUOKKALAISTEN määrä on vähentynyt kaikissa Manner-Suomen maakunnissa vuosien 2020–2024 välisenä aikana. Lukumääräisesti eniten vähennystä, yli 1 000 oppilasta, on Uudellamaalla, jossa on suurin oppilasmäärä. Suhteellisesti eniten ekaluokkalaisten määrä on kuitenkin laskenut Kymenlaaksossa (20 %), Keski-Suomessa (18 %) ja Kainuussa (17 %).

Kaikkiaan perusopetuksen vuosiluokilla 1–9 opiskelee vuosittain noin 546 000 oppilasta. Heistä 6 % opiskelee ruotsinkielisessä oppilaitoksessa. Peruskoulun oppilasta 12 %:lla äidinkieli on jokin muu kuin suomi, ruotsi tai saame. Vieraskielisten oppilaiden osuus on tasaisesti kasvanut.

Lisäksi vuosittain 7 500 henkilöä opiskelee perusopetuksen oppimäärää tai oppiaineita aikuisten perusopetuksessa.

Maahanmuuttajataustaisille lapsille ja nuorille tarkoitettussa perusopetukseen valmistavassa opetuksessa opiskelee vuosittain yli 10 000 oppilasta. Perusopetuksen valmistavan opetuksen oppilaiden määrä on parina viime vuonna laskenut. Yksityy taustalla on Ukrainasta tulleiden lasten ja nuorten määrän lasku.

Lukiokoulutuksessa opiskelijoiden kokonaismäärä on kasvanut tasaisesti

Lukio-opintonsa tänä syksynä aloittavia on arviolta yli 37 000. Luku on pysytellyt likimain samana viime vuosina. Arviossa ovat mukana lukiokoulutuksen

ylioppilastutkintoon johtavan aikuisten oppimäärän mukaan opiskelevat.

Lukiokoulutuksen opiskelijoiden kokonaismäärä on sen sijaan kasvanut tasaisesti. Vuonna 2024 lukioissa oli yhteensä noin 112 200 opiskelijaa, kun edellisellä vuonna heidän määränsä oli 111 400. Opiskelijoiden kokonaismäärän kasvu ja aloittaneiden määrän pysyminen ennallaan tarkoittaa sitä, että yhä useampi opiskelija käyttää opintoihinsa yli kolme vuotta.

Opiskelijoiden kokonaismäärän kasvusta huolimatta aikuisten oppimäärän mukaan ylioppilastutkintoon tähtääviä opintoja opiskelevien määrä on vuodesta 2021 vähentynyt noin 600 henkilöllä. Vuonna 2024 heitä oli noin 11 100.

Lukumäärällisesti eniten lukiossa opiskelevien määrä on vuosina 2020–2024 kasvanut Uudellamaalla, lähes 3 300 opiskelijan verran. Suhteellisesti eniten kasvua on ollut Keski-Pohjanmaalla (10 %) ja Pohjois-Pohjanmaalla (5 %). Lukiokoulutuksessa opiskelevien määrä on vähentynyt sekä määrällisesti että suhteellisesti eniten Etelä-Savossa (23 %).

Vuonna 2024 lukiokoulutuksen opiskelijoista 42 % oli miehiä ja 58 % naisia.

Ammatillisessa perustutkintokoulutuksessa aloittavien määrä pysyy tasaisena

Ammatilliseen perustutkintoon tähtäävässä koulutuksessa opintonsa aloittaa vuosittain elokuussa yleensä noin 40 000 opiskelijaa. Vuodesta 2020 lähtien 8–9 % tästä joukosta on suorittanut perustutkinnon osia. Ammatillisen perustutkinnon opiskelun voi aloittaa pitkin vuotta, mutta elokuussa aloittavien osuus on tyypillisesti ollut

noin kaksi kolmasosaa koko vuoden aikana aloittaneista.

Ammatti- tai erikoisammattitutkinnon opinnot aloittaa vuosittain elokuussa yleensä yli 4 000 opiskelijaa, tosin vuonna 2024 heitä oli 3 800. Näistä ammatti- tai erikoisammattitutkinnon aloittaneista 16–19 % on ollut vuodesta 2020 lähtien tutkinnon osien suorittajia.

Kuluvan vuoden elokuussa ammatilliset opintonsa aloittavien tarkka määrä tiedetään syyskuun alussa. Koulutuksen aloittajissa on mukana myös muita kuin saman vuoden keväänä perusopetuksen päättäneitä.

Vuonna 2024 ammatillisen perustutkinnon opiskelijoista 19 % oli vieraskielisiä. Heistä 40 % opiskeli terveys- ja hyvinvointialalla ja 21 % palvelualalla. Vieraskielisten osuus on noussut tasaisesti vuodesta 2020, jolloin se oli 14 % kaikista opiskelijoista.

Kaikista ammatillisista perustutkintoa opiskelleista 49 % oli naisia, mutta ammatti- ja erikoisammattitutkinnon aloittaneissa naisten osuus oli 59 %. Suosituin ala perustutkintoa suorittavilla naisilla on terveys- ja hyvinvointiala, jolla 39 % naisopiskelijoista opiskelee. Ammatti- ja erikoisammattitutkinnoissa taas naisten suosikkina on kaupan ja hallinnon ala, jolla opiskelee 41 % naisopiskelijoista.

Vastaavasti miehiä opiskelee eniten tekniikan alalla: näin tekee 45 % ammatillisista perustutkintoa ja 32 % ammatti- ja erikoisammattitutkintoa opiskelevista miehistä. Ammatti- ja erikoisammattitutkinnoissa kaupan ja hallinnon ala on myös miesten suosiossa, sillä kolmasosa heistä opiskelee tällä alalla.

lähde: Opetushallitus

ILMASTONMUUTOS

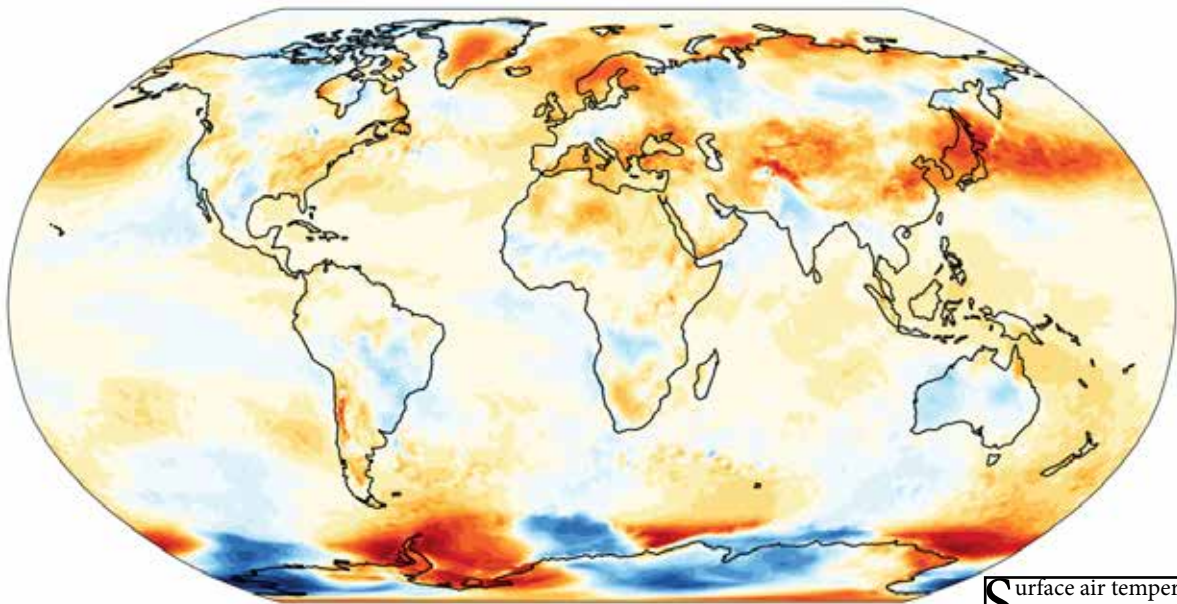
ILMASTONMUUTOS

Copernicus: Kolmanneksi lämpimin heinäkuu merkitsee pientä poikkeamista maapallon lämpötilaennätyksistä

Surface air temperature anomaly • July 2025

Reference period: 1991–2020 • Data: ERA5 • Credit: C3S/ECMWF

Surface air temperature anomaly for July 2025 relative to the July average for the period 1991–2020. Data source: ERA5. Credit: Copernicus Climate Change Service /

PROGRAMME OF
THE EUROPEAN UNION

WORLDWIDE BY

COPERNICUKSEN ilmastomuutospalvelun uusien tietojen mukaan heinäkuu 2025 oli maailman kolmanneksi lämpimin heinäkuu. Kuukauden keskimääräinen maapallon pintalämpötila oli 16,68 °C, mikä on 0,45 °C lämpimämpi kuin tyypillinen heinäkuu vuosina 1991–2020.

Vaikka heinäkuu 2025 oli hieman kylmempi kuin ennätyslämpimät heinäkuun kuukaudet 2023 ja 2024, se oli silti 1,25 °C lämpimämpi kuin esiteollisella kaudella 1850–1900 keskimäärin. Tämä tarkoittaa, että vaikka maapallon lämpötila laskisi hieman, pitkän aikavälin lämpenemistrendi jatkuu.

Eurooppa tunki kuumuuden – erityisesti pohjoisessa

Heinäkuu 2025 oli myös Euroopassa epätavallisen lämmin. Maan keskilämpötila oli 1,30 astetta normaalia korkeampi. Pohjois-Euroopassa, erityisesti Ruotsissa ja Suomessa, maata koetteli ankarat helleaallot. Kaakkois-Eurooppa kärsi myös helleaalloista ja metsäpaloista, ja Turkki raportoi uudesta kansallisesta ennätyksestä 50,5 astetta.

Joissakin osissa Eurooppaa, kuten Keski-Euroopassa, Länsi-Venäjällä ja osassa Espanjaa, oli keskimääräistä viileämpää.

Muu maailma: vaihtelevat lämpötilat

Euroopan ulkopuolella keskimääräistä korkeampia lämpötiloja nähtiin muun muassa Himalajalla, Kiinassa ja Japanissa. Toisaalta keskimääräistä alhaisempia lämpötiloja mitattiin osis-

sa Etelämannerta sekä Pohjois- ja Etelä-Amerikassa, Intiassa, Australiassa ja osissa Afrikkaa.

Ilmastoasiantuntijoiden varoitus

Copernicuksen ilmastomuutospalvelun johtaja Carlo Buontempo kommentoi:

”Vaikka ennätyskuukausien putki on katkennut, ilmastomuutos ei ole pysähtynyt. Koimme edelleen äärimmäistä kuumuutta ja tuhoisia tulvia heinäkuussa. Jos emme vähennä kasvihuonekaasupäästöjä nopeasti, voimme odottaa lisää lämpötilaennätyksiä ja pahentavia vaikutuksia.

Tietoja Copernicuksesta: Copernicuksen ilmastomuutospalvelua (C3S) ylläpitää Euroopan keskipitkän säänusteen keskus, ja sitä rahoittaa EU. Se tarkkailee ilmastoa satelliitti- ja säätietojen avulla eri puolilta maailmaa.

TERVEYS

RUOKAVALIO JA TERVEYS

Kaksi omenaa päivässä on hyväksi terveydelle

Sanonta ”omena päivässä pitää lääkärin loitolla” saattaa tarvita päivitystä, sillä uudet tutkimukset viittaavat siihen, että kahden omenan päivittäinen nauttiminen tarjoaa vielä suurempia terveyshyötyjä. Gastroenterologi tohtori Joseph Salhab korostaa, että runsaasti kuitua ja antioksidantteja sisältävät omenat edistävät maksan terveyttä, syövän ehkäisyä, painonhallintaa ja aineenvaihdunnan toiminnan parantamista (Salhab 2023). Tässä artikkelissa tarkastellaan tieteellistä näyttöä, joka tukee väitettä, jonka mukaan kaksi omenaa päivässä voi parantaa yleistä hyvinvointia.

Kahden omenan terveyshyödyt päivässä

1. Maksan terveys ja vähentynyt rasva-maksasairauden riski

Omenat sisältävät polyfenoleja, erityisesti flavonoideja ja pektiiniä, joiden on osoitettu vähentävän maksan rasvan kertymistä. The American Journal of Clinical Nutrition -lehdessä julkaistussa tutkimuksessa havaittiin, että omenan polyfenolit vähentävät merkittävästi oksidatiivisen stressin ja tulehduksen markkereita maksassa (Koutsos et al. 2015). Tohtori Salhab huomauttaa, että

”omenoiden antioksidantit ja kuidut auttavat vähentämään maksasairauksien riskiä” (Salhab 2023).

2. Paksusuolen syövän ehkäisy

Omenoiden korkea kuitupitoisuus edistää suoliston terveyttä lisäämällä hyödyllisiä bakteereja ja vähentämällä syöpää aiheuttavia yhdisteitä paksusuoleissa. Public Health Nutrition -lehdessä julkaistussa meta-analyysissä todettiin, että säännöllinen omenoiden kulutus liittyy 20 % pienempään paksusuolen syövän riskiin (Fabiani et al. 2016). Tohtori Salhab korostaa, että ”omenoiden suojaavat yhdisteet vähentävät paksusuolen syövän riskiä” (Salhab 2023).

3. Parempi kolesterolin ja verensokerin hallinta

Omenat sisältävät runsaasti liukoista kuitua, erityisesti pektiiniä, joka sitoutuu suoliston kolesteroliin ja helpottaa sen erittymistä. JAMA Internal Medicine -lehdessä tehty tutkimus osoitti, että päivittäinen omenan saanti alentaa LDL-kolesterolia jopa 10 % (Hyson et al. 2015). Lisäksi omenakuidun hidas ruoansulatus auttaa vakauttamaan verensokeritasoja, mikä vähentää diabeteksen riskiä (Salhab 2023).

4. Painonhallinta ja kylläisyys

Omenoiden kuitu- ja vesipitoisuus lisää kylläisyyttä ja vähentää kalorien kokonaissaantia. Appetite-lehdessä tehdyssä tutkimuksessa havaittiin, että osallistujat, jotka söivät omenoita ennen ateriaa, kuluttivat vähemmän kaloreita kuin ne, jotka eivät sö-

neet (Flood-Obbagy ja Rolls 2009). Tohtori Salhab toteaa, että omenat ovat ”loistava välipala painonhallintaan” (Salhab 2023).

5. Mielenterveyshyödyt

Fyysisen terveyden lisäksi omenat voivat tukea myös henkistä hyvinvointia. Singaporen kansallisen yliopiston tutkimuksessa havaittiin, että hedelmien, mukaan lukien omenoiden, kulutus on yhteydessä pienempään masennusriskiin iäkkäillä aikuisilla (Goh et al. 2022).

Tieteellinen näyttö tukee vahvasti kahden omenan päivittäisen kulutuksen terveyshyötyjä. Maksan suojauksesta mielen terveyteen omenat ovat kustannustehokas ja luonnollinen tapa parantaa yleistä hyvinvointia. Kuten tohtori Salhab toteaa, ”Kaksi omenaa päivässä voi parantaa merkittävästi monia terveyden osa-alueita” (Salhab 2023).

LÄHTEET:

Fabiani, Roberto, Minelli Liliana, and Patrizia Rosignoli. 2016. ”Apple Intake and Cancer Risk: A Systematic Review and Meta-Analysis of Observational Studies.” Public Health Nutrition 19 (14): 2603–2617.

Flood-Obbagy, Julie E., and Barbara J. Rolls. 2009. ”The Effect of Fruit in Different Forms on Energy Intake and Satiety at a Meal.” Appetite 52 (2): 416–422.

Goh, Xin Yi, Li Ling Tan, and Ee-Heok Kua. 2022. ”Fruit Consumption and Depression in Older Adults: Findings from the National University of Singapore Aging Study.” Journal of Affective Disorders 300: 246–252.

Hyson, Dianne A., David J. A. Jenkins, and Mark A. Pereira. 2015. ”The Effect of Apple Fiber on Lipid Metabolism in Healthy Individuals.” JAMA Internal Medicine 175 (4): 645–651.

Koutsos, Athanasios, Julie A. Lovegrove, and Kieran M. Tuohy. 2015. ”Apples and Cardiovascular Health—Is the Gut Microbiota a Core Consideration?” The American Journal of Clinical Nutrition 101 (2): 251–259.

Salhab, Joseph. 2023. ”Why You Should Eat 2 Apples a Day.” Instagram post, August 4. Accessed October 10, 2023. <https://www.instagram.com/drjosephsalhab/>.

Huomautus lukijoille: Tämä artikkeli on tarkoitettu vain tiedoksi, eikä se korvaa ammattimaista lääketieteellistä neuvontaa. Kysy aina neuvoa lääkäriltäsi, jos sinulla on kysyttävää sairaudesta.

ASTRONOMIA

ASTRONOMIA

Katso ylöspäin! Perseidien meteoriparvi valaisee elokuiset yöt

Joka vuosi elokuussa taivas tarjoaa yhden suurimmista esityksistään – Perseidien meteoriparven. Tänä vuonna se saavuttaa huippunsa maanantain 12. ja tiistain 13. elokuuta välisenä yönä, ja tähtitieteilijät ennustavat erityisen voimakasta spektaakkelia. Ihanteellisissa olosuhteissa voit odottaa jopa 90 ”tähtenlentoa” tunnissa.

Kosminen kohtaaminen

Perseidit syntyvät, kun Maa ylittää pyrstömäisen pölyn ja pienten hiukkasten vanan, jonka komeetta Swift-Tuttle on jättänyt jälkeensä kiertoradallaan. Nämä pölyhiukkaset, jotka eivät yleensä ole hiekanjyviä suurempia, syöksyvät Maan ilmakehään noin 60 kilometrin sekuntinopeudella. Kitka saa ne lämpenemään ja tuhoutumaan silmänräpäyksessä – ja juuri tämän tulisen matkan näemme kirkkaina raitoina taivaalla.

Nimi ”Perseidit” tulee Perseuksen tähdistöstä, jossa sijaitsee niin sanottu meteoriparven säteily – piste taivaalla, josta raidat näyttävät lähtevän.

Milloin ja mistä etsiä?

Suomessa Perseidit näkyvät parhaiten maan etelä- ja keskiosissa, sillä pohjoisen valoisat kesäyöt voivat vielä häiritä näkyvyyttä. Paras aika katsoa on keskiyön ja aamunkoiton välillä, jolloin säteily on korkeimmillaan taivaalla ja näkyvien meteorien määrä kasvaa.

Haluatko maksimoida kokemuksen? Etsi paikka, jossa on selkeä horisontti ja minimaalinen valosaaste. Rakennusten valaistus, katuvalot ja valaistut julkisivut voivat vähentää huomattavasti näkemäsi meteorien määrää. Ursa Astronomical Society suosittelee Skywardenin havaintopalvelun käyttöä pimeiden pisteiden löytämiseen.

Vaasassa Söderfjärdenissä sijaitseva Meteoriihi on erinomainen havaintopaikka. Täältä on esteetön näkymä kaikkiin suuntiin ja runsaasti tilaa sekä tähtien katseluun että piknikvilteille. Osoite on Marenintie 292.

Täydelliset olosuhteet tänä vuonna

Tänä vuonna Perseidien huippu osuu saman aikaan ensimmäisen neljänneksen kuun kanssa, mikä tarkoittaa, että kuun valo on himmeää eikä häiritse näkyvyyttä. Tämä on onnekas tilanne – muuten voimakas kuu voi hukuttaa himmeämmät meteorit valoonsa.

Lisäksi ruuhkayö on keskellä viikkoa, mikä tarkoittaa usein vähemmän autoja ja

ihmisiä maaseudulla. Jokaisella, joka voi nukkua seuraavan päivän, on kultainen tilaisuus viettää pitkä yö tähtien alla.

Kuinka valmistautua

Perseidien näkeminen ei vaadi kalliita laitteita – päinvastoin, paras työkalu on omat silmäsi. Mutta muutama yksinkertainen valmistelu voi tehdä kokemuksesta vieläkin paremman:

Saavu paikalle ajoissa, jotta ehdit totuttaa silmäsi pimeyteen. Näön sopeutuminen kestää noin 30 minuuttia.

Pukeudu lämpimästi – elokuussakin yöt voivat olla viileitä.

Ota mukaan peitto tai tuoli, jolla voit makaamaan, jotta et saa niskaa kiipeytymään.

Ole kärsivällinen – meteorit tulevat purkauksina, joskus pidemmällä taukoilla välissä.

Enemmän kuin pelkkä valo

Perseidit eivät ole vain tähtitieteellinen tapahtuma – se on myös kulttuurielämys. Monissa kulttuureissa tähdenlentoja pidetään suotuisina, ja nykyaikana se on täydellinen syy kokoontua perheen ja ystävien kanssa viettämään aikaa yhdessä avoimen taivaan alla.

Lapsille se voi olla maaginen johdatus tähtitieteeseen. Kesäiltana ulkona makaaminen, ylös katsominen ja odottaminen äkillisestä, ohikiitävästä raidasta taivaalla on muistutus pienestä paikastamme maailmankaikkeudessa – ja sen kauneudesta.

Toistuva spektaakkeli

Perseidit toistuvat joka vuosi, mutta voimakkuus vaihtelee sen mukaan, kuinka tiheä hiukkaskenttä on ja miltä olosuhteet maapallolla näyttävät. Vaikka vuoden 2025 meteoriparvi ei ole historian voimakkain, ennusteet viittaavat epätavallisen selkeään ja kirkkaaseen huippuun.

Varaa siis kalenteriisi elokuun 13. päivän yö, sammuta puhelimesi näytön valo ja käännä katseesi koilliseen. Pienellä tuurilla näet noin kymmenen meteoria muutamassa minuutissa – jotkut lyhyitä, pitkiä ja kimaltelevia ja ehkä yhden tai toisen punertavan sävyisiä.

Taivaan oma ilotulitus odottaa.

RAKENNUSPROJEKTIT

TEE SE ITSE RAKENTAJAT

Hyvä muistaa jos haluat rakentaa varaston! Muistutus tee-se-itse-rakentajille

KESÄ ON TÄYDELLINEN Kaika rakennusprojekteille, mutta muista tarkistaa säännöt ennen kuin alat rakentaa – erityisesti jos tonttisi sijaitsee maantien lähellä! Vaikka uusi rakentamislaki (2025) helpotti pienten rakennusten lupakäytäntöjä, maantien suoja-alueelle rakentaminen vaatii edelleen erillisen luvan ELY-keskukselta.

Mikä on tien suoja-alue?

Suoja-alue on tiealueen vieressä oleva vyöhyke, jolla rakentaminen on rajoitettu liikenneturvallisuuden ja tienpidon vuoksi. Sen leveys riippuu tien tyypistä:

Valta- ja kantatiet: 30 metriä

Moottoritiet: 50 metriä

Seutu- ja yhdystiet: 20 metriä

Etäisyys mitataan tien keskilinjasta, ja alueelle ei saa rakentaa mitään – ei

edes aitaa tai vajaa – ilman ELY-keskuksen myöntämää poikkeuslupaa.

Uudistus helpotti pienten rakennusten sääntöjä

Vuoden 2025 alusta lähtien alle 30 neliön varastot, autotallit ja saunat eivät enää vaadi rakennuslupaa, kunhan ne:

Eivät ole asuinkäyttöön tarkoitettuja.

Noudattavat kaavaa ja rakennusjärjestystä (esim. etäisyydet tontin rajoihin).

Samoin alle 50 neliön katosrakennelmat on nyt mahdollista pystyttää ilman byrokratiaa.

Maantien läheisyys? Tarkista lupa!

Jos tonttisi rajoittuu maantiehen, suoja-alueen rajoitukset koskevat edelleen. Esimerkiksi:

Haluat rakentaa 25 neliön varaston maantien viereen. Uuden lain mukaan rakennuslupaa ei tarvita, mutta jos rakennus sijoittuu suoja-alueelle (esim. alle 30 metrin päähän valtatie-

keskilinjasta), tarvitset ELY-keskuksen poikkeusluvan.

Lupaa haettaessa arvioidaan, aiheuttaako rakentaminen vaaraa liikenteelle tai haittaa tiehuollolle. Prosessiin kuuluu naapureiden kuuleminen ja sijaintikartan (asemapiirros) laatiminen.

Vinkki rakentajille

Mittaa etäisyys tiestä – Onko tonttisi osa suoja-aluetta?

Kysely ELY-keskuksesta – Varmista vaatimukset ennen rakentamisen aloittamista.

Noudata sääntöjä – Vaikka lupaa ei tarvitsisi, etäisyydet ja turvallisuus ovat tärkeitä.

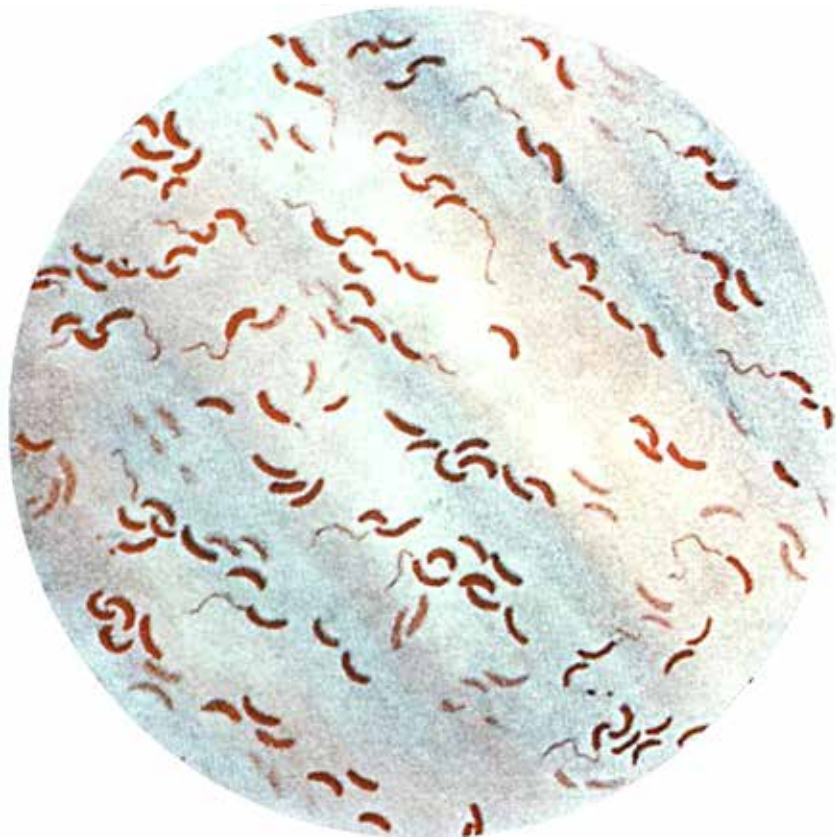
Älä anna yllätysten hidastaa kesäisiä rakennusunelmia – tarkista säännöt ja nauti onnistuneesta projektista!

Lähde: Kaakkois-Suomen ELY-keskus

SAIRAUDET

TAUDIT

THL varoittaa: Merivedestä voi saada vibrioosi-tartunnan

PITKÄÄN JATKUNUT helleaalto on nostanut vesien lämpötiloja, ja Terveystieteiden tutkimuskeskus (THL) varoittaa, että tämä lisää riskiä sairastua vibrioosiin Itämeren rannikolla. Erityisesti immuunipuolustukseltaan heikentyneitä henkilöitä kehoitetaan välttämään uimista, mikäli heillä on ihorikkoja tai haavauksia.

Neljä vakavaa tapausta heinäkuussa

Heinäkuussa Suomessa on raportoitu neljä vakavaa vibrioositapausta. Bakteeria on löydetty verestä, ja tartunnat ovat peräisin Etelä- ja Lounais-Suomen rannikolta. Kaikissa tapauksissa tartunta on saatu toden-

näköisesti uudessa ihorikon kautta. Aiempina hellekesinä, kuten vuosina 2014, 2018 ja 2021, on myös todettu enemmän vibrioositapauksia.

Mitä vibrioosi on?

Vibrioosi on Vibrio-suvun bakteerien aiheuttama infektio. Näitä bakteereja esiintyy murtovedessä, kuten Itämeressä, luonnostaan, mutta niiden määrä voi kasvaa huomattavasti lämpimässä vedessä. Makeassa vedessä, kuten järvissä ja joissa, niitä ei ole.

On tärkeää huomata, että uimavesivälitteinen vibrioosi ei ole sama asia kuin kolera.

Miten vibrioosi tarttuu ja mitä oireita se aiheuttaa?

Tartunta saadaan yleensä ihorikon tai avoimen haavan kautta uudessa. Seurauksena on usein paikallinen

ihotulehdus, joka saattaa vaatia antibioottikuurin. Jos elimistön vastustuskyky on alentunut, tulehdus voi edetä nopeasti ja aiheuttaa vakavan, jopa hengenvaarallisen yleisinfektion, kun bakteeri pääsee verenkiertoon.

Vibrioositartunta voi myös aiheuttaa korvatulehduksia tai vatsatauti-oireita, mikäli merivettä nieläisee. Vatsataudin oireet voivat kestää muutamasta tunnista useisiin päiviin.

Riskialueet

THL seuraa tilannetta ja arvioi riskejä yhteistyössä Euroopan tautikeskus ECDC:n kanssa. Tällä hetkellä kohonnut vibrioosiriski on erityisesti Pohjois-Pohjanmaan, Varsinais-Suomen, Ahvenanmaan, itäisen Uudenmaan, Helsingin sekä Kymenlaakson rannikkoalueilla. Muilla Suomen rannikkoalueilla riski on tällä hetkellä keskitasoa. Riski pysyy kohonneena niin kauan, kuin meriveden pintalämpötila on korkea.

Kuva; Vibrio cholerae -gramvärjäys CDC.jpg

Tämä kuva esittää Gram-värjätystä näytteestä otetun mikrovalokuvan, joka paljastaa lukuisten siimallisten Vibrio cholerae -bakteerien, jotka tunnetaan myös nimellä Vibrio comma -bakteerit, läsnäolon. Tämä erityinen V. cholerae -kanta aiheuttaa aasialaista koleraa. Huomaa näiden organismien ominainen pilkkumuoto. CDC

Public Domain

TEKOÄLY

TEKOÄLYMUSIIKKI

Vuoden 2025 parhaat tekoälymusiikkigeneraattorit – rap-biiteistä oopperan mestariteoksiin

KUVITTELE 16-VUOTIKAS aloitteleva räppäri, joka haluaa luoda seuraavan virus-hitin, mutta ei tiedä kuinka tuottaa biittejä. Tai eläkkeellä oleva musiikinopettaja, joka haaveilee oopperan säveltämisestä, mutta jolla ei ole teknisiä taitoja. Ehkä jopa podcaster, joka etsii täydellistä taustaraitaa maksamatta kalliita lisenssimaksuja. Vuonna 2025 tekoälymusiikkigeneraattorit ovat kehittyneet niin pitkälle, että ne voivat tehdä kenestä tahansa – musiikillisesta koulutuksesta riippumatta – säveltäjän.

Mutta kun tarjolla on niin monia vaihtoehtoja, mitkä tekoälytyökalut todella erottuvat joukosta? Testasimme parhaita alustoja löytääksemme vuoden 2025 parhaat tekoälymusiikkigeneraattorit, jotka vastaavat erilaisiin tarpeisiin, genreihin ja taitotasoihin.

Suno AI 3.0 – Tekoälyn luomien kappaleiden kuningas

Suno AI teki aaltoja vuonna 2024 kyvyllään luoda kokonaisia kappaleita – sanoituksia, laulua ja instrumentaaleja – yksinkertaisista tekstikehoteista. Vuonna 2025 Suno AI 3.0 on hionut algoritmejaan tuottaakseen entistä luonnollisemman kuuloista laulua ja genrekohtaisia sävellyksiä.

Paras: Aloitteleville laulajille, laulun tekijöille ja sisällöntuottajille.

Miksi se on hienoa: Kirjoita kehote, kuten ”pirteä pop-punk-kappale kesäakkaudesta”, ja Suno luo kokonaisen kappaleen sekunneissa.

Täydellinen: Teiniräppärimme, joka juuri kirjoitti ”kovaa lyövää trap-biittiä aggressiivisella virtauksella” ja sai studiolaatuisen demon muutamassa minuutissa.

Udio Pro – Paras tekoälymusiikin yhteistyötyökalu

Udio otti erilaisen lähestymistavan keskittymällä ihmisen ja tekoälyn yhteistyöhön. Sen vuoden 2025 ”Pro”-version avulla käyttäjät voivat aloittaa melodialla, hyräillä sävelmää tai jopa ladata karkean tallenteen, jonka tekoäly sitten jalostaa kiillotetuksi kappaleeksi.

Paras: Muusikot, jotka haluavat tekoälyapua täyden automaation sijaan.

Miksi se on hienoa: Udion ”Smart Remix” -ominaisuus voi muuttaa yksinkertaisen pianoriffin täydelliseksi orkesterisovituksesi tai syntetisaattoripainotteiseksi EDM-pudotukseksi.

Täydellinen: Oopperaa rakastava seniorimme, joka hyräili aariaideaa ja katsoi Udion muuttavan sen laajaksi, orkestroiduksi kappaleeksi, jossa on synteettistä oopperalaulua.

AIVA 4.0 – Klassisen musiikin ja elokuvamusiikin asiantuntija

Vaikka monet tekoälytyökalut keskittyvät pop- ja elektroniseen musiikkiin, AIVA 4.0 on edelleen klassisen, jazzin ja elokuvasävellysten suosikki. Indie-elokuvantekijät, pelinkehittäjät ja jopa ammattisäveltäjät käyttävät sitä inspiraationa.

Paras: Säveltäjille, elokuvantekijöille ja pelikehittäjille.

Miksi se on hienoa: AIVAn ”Emotion Engine” antaa käyttäjille mahdollisuuden säätää kappaleen tunnelmaa (esim. ”melankolisempi” tai ”sankarillinen kliimaksi”), mikä tekee siitä ihanteellisen kohtausten säveltämiseen.

Tekoälymusiikin tulevaisuus?

Vaikka tekoälymusiikkityökalut eivät vielä pysty täysin korvaamaan ihmisen luovuutta, niistä on tullut korvaamattomia avustajia, jotka auttavat aloittelijoita luomaan ammattimaisilta kuulostavia kappaleita ja antavat asiantuntijoille uusia tapoja kokeilla.

Paras osa? Useimmat näistä työkaluista tarjoavat ilmaisia tasoja, joten kuka tahansa voi aloittaa säveltämisen jo tänään. Olitpa teini-ikäinen räppäri, eläkkeellä oleva oopperaharrastaja tai vain joku, joka rakastaa musiikin tekemistä, vuoden 2025 tekoälymusiikkigeneraattoreilla on sinulle jotakin.

KULTTUURI

VAASA LITTFEST

Vaasa LittFest marraskuussa – kulttuurifestivaali, jota kannattaa odottaa

Pajtim Statovci. Foto: Ano Kurki / Otava

Kun marraskuun pimeys laskeutuu Vaasan ylle, kaupunki täyttyy jälleen valosta – kulttuurin, kirjallisuuden ja ajatustenvaihdon muodossa. Vasa LittFest, joka järjestetään 13.–15.11.2025, kokoaa yhteen kirjallisuuden ystävät, huippukirjailijat ja ajankohtaiset teemat ainutlaatuisiksi festivaaliviikonlopuksi.

Vuoden 2025 teema on Raja(t). Se avaa keskustelua fyysisistä, kulttuurisista, kielellisistä ja mielen sisäisistä rajoista – mutta ennen kaikkea niiden ylittämisestä. Kirjallisuus on kautta aikojen liikkunut rajoja pidemmälle, ja juuri se on LittFestin ydintä tänä vuonna.

Ensimmäisten julkistettujen

vieraiden joukossa on useita kotimaisia ja pohjoismaisia tähtinimiä. Finlandia-palkittu Pajtim Statovci tuo festivaaleille viimeisimmän teoksensa *Lehmä* synnyttää yöllä (2024), josta on tullut kansainvälinen menestys. Teoksen käännösoikeudet on myyty mm. Yhdysvaltoihin, Saksaan ja Italiaan. Statovcin aiemmat romaanit, kuten *Kissani Jugoslavia* ja *Bolla*, ovat lumonneet sekä kriitikot että lukijat.

Ruotsista saapuu *Mika-el Niemi*, joka tunnetaan parhaiten August-palkitusta teoksestaan *Populärmusik från Vittula* (2000). Niemi on tarinankerronnan mestari, joka kuvaa elämää Tornionlaaksossa, kolmen kulttuurin risteyksessä. Hänen tuorein romaaninsa *Sten i siden* on sukuromaani, joka sijoittuu pohjoisen karuihin maise-

miin.

Monipuolinen taiteilija *Laura Malmivaara* puolestaan esiintyy yhdessä Vaasan kaupunginorkesterin ja säveltäjä Arttu Takalon kanssa. Esitys yhdistää kirjallisuutta, musiikkia ja näyttämötaidetta. Malmivaara esittää otteita romaanistaan *Iltatähti säestyksen kera* – harvinaisen yhdistelmä kirjallista ilmaisua ja elävää musiikkia.

Kirjailijavieraiden joukossa on myös folkloristi ja Metsän kansa -sarjan luoja Mikko Kamula, joka kertoo Suomen historiallisista rajoista. Kamulan historialliset romaanit ammentavat suomalaisesta kansanperinteestä ja vievät lukijan 1400-luvun rajamaille. Sarjan uusin osa *Pohjolan neito* ilmestyi tänä vuonna.

Tietokirjailija ja tiedetoimittaja Marcus Rosenlund tarkastelee festivaaleilla maapallon rajoja. Hänen kirjoissaan liikutaan sääilmiöiden, avaruuden ja mikromaailman rajoilla. Uusimmassa teoksessaan *Rosenlund pureutuu maanalaaiseen maailmaan* – siihen, mitä löytyy pinnan alta.

Tunnelma ei ole kuitenkaan pelkästään vakava. Lavalle nousee myös suosittu *mur-relyyrikko* ja kirjailija Heli Laaksonen, jonka esitys nähdään Vaasan kaupungintalossa. Laaksosen lämmin huumori ja luontorakkaus näkyvät hänen runoissaan ja

proosassaan – kuten teoksissa *Pulu uis* ja *Luonnos*.

Yksi festivaalin erikoisiltoista vie kuulijat mystiikan ja rikoshistorian maailmaan. Kirjailijapari Tiina ja Marko Hautala haastattelevat uskontotieteilijä Tuomas Äystötä, jonka true crime -henkinen teos *Paholaisen perilliset* (2025) käsittelee satanismipaniikin historiaa. Illan paneelissa myyttien ja magian maailmaan sukeltavat myös etnologi ja kirjailija Jenna Kostet, tunnettu nykynöitä Kuparikettu sekä kirjailija ja käsityöläinen Riina Peltonen, joka on tutkinut Pohjanmaan taika- paikkoja.

– Ohjelma antaa mahdollisuuden pohtia identiteettiä, politiikkaa, historiaa ja yhteiskuntaa sekä yksilöllisestä että globaalista näkökulmasta. Haluamme herättää keskustelua myös kirjallisuuden ulkopuolella, sanoo kulttuurituottaja Ilkka Nyqvist.

Vasa LittFest ei ole vain kirjallisuustapahtuma – se on kohtaamispaikka, jossa rajat ylitetään ajatuksin, kielellisesti ja sukupolvien välillä. Tapahtuman koko ohjelma julkaistaan syksyn aikana osoitteessa vasa.fi/littfest.

Vaasa LittFest 2025 – festivaali, joka ylittää rajat ja yhdistää ihmiset.

VAASAN YLIOPISTO

VAASAN YLIOPISTO JA VAMK

Vaasan Yliopisto ja VAMK ovat vahvat ja kilpailukykyiset - yhdessä

Vaasan yliopisto ja Vaasan ammattikorkeakoulu (VAMK) ovat ottaneet merkittävän askeleen kohti yhteistä tulevaisuutta – uusi korkeakoulukonserni on nyt virallisesti perustettu.

Tämä historiallinen yhdistyminen vahvistuu 70 prosentin yliopiston omistuosuudella VAMK:ssa, jolloin Vaasan kaupungin osuus on 30 prosenttia. Molemmat opilaitokset säilyttävät nimensä, mutta uusi konserniniimi julkistetaan syksyllä.

Tämä strateginen liike luo Pohjanmaalle vahvan, kansainvälisesti kilpailukykyisen korkeakoulu-yhteisön, joka vastaa osaajapulaan ja vahvistaa tutkimuksen vaikuttavuutta. Yhteistyö ei ole uutta – korkeakoulut ovat jo pitkään tehneet tiivistä yhteistyötä erityisesti tekniikan alan opetuksessa, Technobothnian laboratorioden ja Tritonia-kirjaston kautta.

”Tavoittemme on luoda kansainvälisesti merkittävä korkeakoulukokonaisuus,

joka tarjoaa opiskelijoille joustavia opintopolkuja ja laadukkaita oppimisympäristöjä aina tohtorikoulutukseen asti,” sanoo Vaasan yliopiston rehtori Minna Martikainen.

Uusi konserni tähtää alueelliseen, kansalliseen ja kansainväliseen vaikuttavuuteen. Resursseja hyödynnetään tehokkaammin, tutkimusryhmiä vahvistetaan ja yhteistyötä yritysten kanssa tiivistetään. ”Kehitämme tutkimusinfrastruktuuria, mikä vahvistaa myös Suomen vientipotentiaalia,” korostaa

VAMK:n toimitusjohtaja Hannu Vahtera.

Tämä yhdistyminen ei ole vain hallinnollinen muutos – se on strateginen investointi tulevaisuuteen, jossa koulutus, tutkimus ja työelämä kohtaavat entistä tehokkaammin.

Kuva: Vaasan yliopiston ja VAMKin kampusalue Palosaaressa. Kuva Vaasan yliopisto. Kuva vapaasti käytettävissä.

VERKOSSA OPISKELU

TEKOÄLYKURSSI

VAMK ja Vaasan Yliopisto tarjoaa tekoälykursin yrittäjille ja muillekin – Maksuton verkkokurssi neuvoa tekoälyn mahdollisuudet liiketoiminnassa

Tekoäly (AI) on muuttamassa yritysten toimintatapoja nopeampaa tahtia kuin koskaan aiemmin. Sen avulla voidaan automatisoida rutiinitehtäviä, parantaa asiakaspalvelua ja jopa luoda kokonaan uusia liiketoimintamalleja.

Mutta miten pk-yritykset ja yksittäiset yrittäjät voivat hyödyntää tekoälyä käytännössä? Vaasan ammattikorkeakoulu (VAMK) ja Vaasan yliopisto tarjoavat nyt ratkaisun: maksuttoman verkkokurssin, joka auttaa tunnistamaan tekoälyn mahdollisuudet omassa liiketoiminnassa.

Tekoäly ei ole enää tulevaisuutta – se on täällä nyt

AI2Business-hankkeen uusi verkkokurssi on suunnattu erityisesti pk-yrityksille, yrittäjille ja kaikille, jotka haluavat oppia, miten tekoälyä voidaan hyödyntää liiketoiminnan kehittämisessä. Kurssi tarjoaa käy-

tännönläheistä tietoa ilman, että osallistujilta vaaditaan syvällistä teknistä osaamista.

”Yritykset kaipaavat konkreettista tietoa tekoälyn hyödyntämisestä. Tavoitteenamme on vauhdittaa tekoälykyvykkyyden rakentumista,” sanoo AI2Business-hankkeen projektipäällikkö Sanna Peltonen VAMK:sta.

Kurssi on saatavilla englanniksi, ja sen voi suorittaa täysin omaan tahtiin. Tämä tekee siitä erityisen joustavan vaihtoehdon kiireisille yrittäjille ja työntekijöille.

Miten tekoäly muuttaa liiketoimintaa?

Monet yritykset näkevät tekoälyn pelkästään työkalujen automatisoinnin välineenä, mutta sen merkitys on paljon laajempi. ”Tekoäly ei ainoastaan tehosta prosesseja, se muuttaa liiketoimintalogiikkaa,” korostaa Vaasan yliopiston professori Marko Kohtamäki.

Kurssilla käsitellään tekoälyä kolmesta eri näkökulmasta:

Liiketoiminta – Miten tekoäly voi tuoda kilpailuetua?

Teknologia – Mitä sovelluksia on olemassa?

Muotoilu – Miten tekoälyratkaisut voidaan suunnitella käyttäjäystävällisiksi?

”Tekoälyn hyödyntämisessä ei ole kyse vain teknologiasta. Jos ratkaisu ei palvele käyttäjää, se jää helposti irralliseksi,” muistuttaa Peltonen.

Käytännön esimerkit: Miten yritykset jo hyödyntävät tekoälyä?

Kurssilla esitellään kolme konkreettista yritysälähtöistä tekoälykokeilua, jotka havainnollistavat tekoälyn käyttöä eri liiketoiminnan osa-alueilla:

Dokumenttien käsittely – Automaattinen tiedonlouhinta ja raporttien luonti.

Hintojen ennustaminen – Dynaamiset hinnoittelumallit markkinatilanteen mukaan.

Tuotannon laadunvalvonta – Koneoppimisen avulla voidaan havaita virheet reaaliajassa.

”Nämä kokeilut perustuvat yritysten todellisiin tarpeisiin ja näyttävät, miten tekoälyä voidaan soveltaa eri toimialoilla,” kertoo Vaasan yliopiston apulaisprofessori Jani Boutellier.

Miten osallistua maksuttoman kurssiin?

Kurssi on tällä hetkellä pilotointivaiheessa, ja siihen voi osallistua ilmaiseksi. Se sopii erityisesti pk-yritysten työntekijöille ja johtajille, mutta kaikille aihe-

esta kiinnostuneille.

Osallistuminen on helppoa:

Rekisteröidy kurssille AI2Business-hankkeen Moodle-alustalla: <https://moodle.muova-digital.net/mod/page/view.php?id=680>

Opiskele omaan tahtiisi – materiaali on saatavilla 24/7.

Saat todistuksen suorituksesta, jolla voit osoittaa osaamistasi.

Kurssi on osa EU-rahoitteista AI2Business-hanketta, ja osallistujia pyydetään rekisteröitymään myös hankkeen seurantarjestelmään. Tämä auttaa mittaamaan tekoälykoulutuksen vaikuttavuutta Suomessa.

”Osallistujan ei tarvitse huolehtia yksityiskohdista – ohjaamme jokaista vaiheessa,” vakuuttaa Peltonen.

Tekoäly on tulevaisuutta – ota siitä kiinni jo nyt

Tekoäly tarjoaa yrityksille valtavia mahdollisuuksia, mutta sen hyödyntäminen edellyttää ymmärrystä siitä, miten se sopii omaan liiketoimintaan. Tämän kurssin avulla yritykset voivat ottaa ensimmäiset askeleet tekoälyn maailmaan ilman suuria investointeja.

Onko sinulla yritys, joka haluaa pysyä kehityksen kärjessä? Ilmoittaudu nyt ja aloita oppiminen!

*AI2Business-hanke on osa Euroopan unionin rahoittamia hankkeita, ja sen tavoitteena on edistää pk-yritysten tekoälyosaamista. Lisätietoja hankkeesta: VAMK:n verkkosivut.

TERVEYDENHOITO

KESTÄVÄ TERVEYDENHUOLTO

Omalääkäri ja omahoitaja terveydenhuollon perusta

Terveydenhuollon ammattilaiset näkevät omalääkäri- ja omahoitajamallin keskeisenä ratkaisuna kansalaisten luottamuksen palauttamiseksi horjuvaan terveydenhuoltojärjestelmään.

Kestävä terveydenhuolto -verkon tuoreen selvityksen mukaan pysyvä hoitosuhde mahdollistaisi potilaan yksilöllisemmän kohtaamisen ja hoidon jatkuvuuden parantamisen.

Suomalaisten luottamus terveydenhuoltoon on romahtanut huolestuttavasti viime vuosina. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen THL:n Terve Suomi -raportin mukaan vuonna 2024 vain noin puolet suomalaisista luotti terveyspalveluihin, kun vuonna 2020 vastaava osuus oli vielä 76 prosenttia.

Terveydenhuollon tutkimusyhtiö NHG:n touko-kesäkuussa 2025 toteuttamaan kyselyyn vastasi 580 terveydenhuollon ammattilaista. Tutkimusjohtaja Riikka-Leena Leskelän mukaan luottamuksen vahvistaminen edellyttää korjauksia sekä järjestelmän että arjen tasolla.

Pysyvä hoitosuhde ratkaisuna

Useat ammattilaisvastaajat pitivät tärkeimpänä ratkaisuna pysyvää hoitosuhdetta. Malli, jossa omalääkäri ja -hoitaja toimivat työparina, nähtiin keinona turvata hoidon jatkuvuutta ja laatua. Omalääkäri- ja -hoitajamallia kannatettiin vastaajien taustasta riippumatta, ja sen uskottiin mahdollistavan paremmin potilaan yksilöllisen ja kiireettömän kohtaamisen.

Lääkäriliitto on esittänyt kunnianhimoisen tavoitteen: vuoteen 2030 mennessä jokaiselle

suomalaiselle taataan omalääkäri, johon saa helposti yhteyden ja jonka vastaanotolle tarvittaessa pääsee kahdessa viikossa. Tavoitteen saavuttaminen vaatii välitöntä toimeenpanon käynnistämistä.

Luottamusta horjuttavat pitkät odotusajat

Selvityksen mukaan kansalaisten luottamusta terveydenhuoltoon kohtaan horjuttavat erityisesti pitkät odotusajat, resurssien puute ja kokemus huonosta kohtelusta. Vastaajat korostivat tarvetta nopeampaan ajanvaraukseen, hoitoon pääsyyn ja hoidon jatkuvuuteen – samoihin asioihin, joista kansalaiset olivat Terve Suomi -raportissa huolissaan.

Hoitopolkujen tulisi olla selkeitä, hyvin kuvattuja ja edetä johdonmukaisesti. Niistä tulisi viestiä riittävästi ja niiden tulisi olla helposti kenen tahansa löydettävissä. Riittävät henki-

löstöresurssit nähtiin avaimena ammattilaisten työkuorman hallintaan ja jaksamiseen.

Henkilökohtainen kohtaaminen säilytettävä

Vaikka digipalvelut tarjoavat monille tehokkaita kanavia hoidon järjestämiseen, vastaajat korostivat tarvetta säilyttää henkilökohtaisen kohtaamisen mahdollisuus – erityisesti iäkkäille tai erityistä tukea tarvitseville. Monimuotoiset palvelumallit nähtiin ratkaisuna, jolla voidaan huomioida erilaiset tarpeet.

Ammattilaiset näkivät parannettavaa myös potilaan kohtaamisessa. Vastauksissa korostui halu kohdata potilas yksilönä, ei vain tapauksena, ja kohtaamisiin toivottiin myös lisää aikaa.

Universaali järjestelmä vahvistaisi luottamusta

Professori Heikki Hiilamo Helsingin yliopistosta ehdottaa ratkaisuksi universaalia terveydenhuoltojärjestelmää, joka

palvelee kaikkia suomalaisia tasapuolisesti. Universaalilla järjestelmällä hän tarkoittaa sitä, että verorahoilla kustannetaan samantasoisia palveluita kaikille, ilman eriarvoisia kategorioita.

Julkinen terveydenhuolto lisää kansalaisten luottamusta ja on pitkällä aikavälillä myös taloudellisesti kestävin tapa järjestää palvelut, Hiilamo tiivistää. Lisäksi järjestelmään tarvitaan kannustimia, jotka palkitsevat sairauksien ehkäisemisestä, eivät vain niiden hoitamisesta.

THL:n johtava tutkija Liina-Kaisa Tynkkynen korostaa, että luottamuksen heikkeneminen on otettava vakavasti. Hänen mukaansa on tärkeää kuunnella paremmin niin kansalaisia kuin terveydenhuollon ammattilaisia, kun mietitään seuraavia askelia kansallisen ja alueellisen terveydenhuollon uudistamisessa.

ASTRONOMIA

ASTRONOMIA

3I/ATLAS, syksyinen vieras ulkoavaruudesta

Tähtitieteilijät ovat löytäneet merkittävän taivaallisen vierailijan, joka on matkustanut miljardeja kilometrejä ja mahdollisesti miljoonia vuosia päästäkseen aurinkokuntaamme.

Komeetta 3I/ATLAS, jonka NASAn rahoittama ATLAS-teleskooppijärjestelmä löysi ensimmäisen kerran 1. heinäkuuta 2025 Chilessä, on vasta kolmas tunnettu tähtienvälinen kohde, joka on koskaan havaittu.

Termi ”tähtienvälinen” viittaa tähtien väliseen valtavan tilaan, jossa esineet voivat ajelehtia ikuisuuksia kylmässä pimeydessä ennen kuin toisen tähtijärjestelmän painovoima vangitsee ne. Toisin kuin komeetat, jotka ovat peräisin aurinkokunnastamme ja seuraavat ennustettavia elliptisiä kiertoratoja Auringon ympäri, 3I/ATLAS seuraa sitä, mitä tähtitieteilijät kutsuvat hyperboliseksi kiertoradaksi – mikä tarkoittaa, että se kulkee aurinkokuntamme läpi kerran ja jatkaa matkaansa avaruuteen, eikä koskaan palaa.

”Tämä komeetta tulee selvästi aurinkokuntamme ulkopuolelta”, selittää kohteen kiertorataa tutkivat NASAn tutkijat.

Kun seuraamme sen lentorataa taaksepäin, on selvää, että 3I/ATLAS on matkustanut tähtienvälisen avaruuden halki poikkeuksellisen kauan ennen kuin se saapui tänne.

Komeetan löytäminen alkoi itse asiassa useita viikkoja ennen kuin se virallisesti tunnistettiin. Arkistohavainnot useista ATLAS-teleskoopeista ympäri maailmaa ja Kalifornian Palomar-observatorion Zwicky Transient Facilitystä paljastivat, että kohde oli ollut näkyvissä jo 14. kesäkuuta 2025. Löytöhetkellä 3I/ATLAS oli noin 410 miljoonan kilometrin päässä Auringosta, Jupiterin kiertoradan alueella.

Tämän vierailijan tekee erityisen kiehtovaksi sen nopeus ja alkuperä. Tähtienvälinen komeetta syöksyy avaruuden halki noin 137 000 kilometrin tuntinopeudella, nopeus, joka kasvaa lähestyessään Aurinkoa. Tähtitieteilijät ovat todenneet, että 3I/ATLAS lähestyi aurinkokuntaamme Jousimiehestä, tähdistöstä, joka osoittaa galaksimme keskustaan, Linnunrataan.

Komeetan nimeäminen noudattaa vakiintuneita tähtitieteellisiä käytäntöjä. ”3” osoittaa, että se on kolmas tunnettu täh-

tienvälinen kohde ’Oumuamuan (löydetty vuonna 2017) ja 2I/Borisovin (löydetty 2019) jälkeen. Nimitys ”I” merkitsee sen nimenomaan tähtienväliseksi, kun taas ”ATLAS” kunnioittaa sen löytänyttä kartoitusteleskooppijärjestelmää.

Toisin kuin edeltäjänsä ’Oumuamua, joka näytti enemmän asteroidilta, 3I/ATLASilla on selkeitä komeetan ominaisuuksia. Tähtitieteilijät voivat havaita sen aktiivisen ytimen kooman ympäröimänä – kirkkaan kaasuja pölypilven, joka muodostuu, kun komeetan jäinen pinta alkaa haihtua lisääntyvän auringon säteilyn vaikutuksesta. Tämä toiminta vahvistaa, että 3I/ATLAS sisältää haihtuvia aineita, jotka ovat selvinneet pitkästä matkastaan tähtienvälisen avaruuden jäisessä tyhjiössä.

Komeetta ei aiheuta uhkaa maapallolle. Sen lähin lähestyminen planeettaamme on noin 1,8 tähtitieteellisen yksikön päässä – noin 170 miljoonan mailin päässä. 30. lokakuuta 2025 3I/ATLAS saavuttaa lähimmän pisteensä Aurinkoa noin 1.4 tähtitieteellisessä yksikössä, juuri Marsin kiertoradalla, ennen kuin se alkaa poistua aurinkokunnastamme.

Tähtitieteilijät ympäri maail-

maa kilpailevat tutkiakseen tätä kosmista aikakapselia niin kauan kuin voivat. Komeetan pitäisi pysyä maanpäällisten teleskooppien näkyvissä syyskuuhun 2025 asti, minkä jälkeen se kulkee liian läheltä Aurinkoa turvallista havainnointia varten. Se ilmestyy uudelleen Auringon toiselle puolelle joulukuun 2025 alkuun mennessä, mikä tarjoaa viimeisen mahdollisuuden yksityiskohtaiseen tutkimukseen.

Tutkijat ovat erityisen kiinnostuneita komeetan koostumuksen analysoinnista, mikä voisi antaa tietoa muiden tähtijärjestelmien muodostumisprosesseista. 3I/ATLASin kemiallinen allekirjoitus saattaa paljastaa yksityiskohtia sen alkuperäisestä tähtien naapurustosta ja olosuhteista, jotka sinkosivat sen tähtienväliseen avaruuteen miljoonia tai miljardeja vuosia sitten.

Kun tämä syksyn vierailija jatkaa lyhyttä matkaansa kosmisen naapuruston läpi, se toimii muistutuksena galaksimme dynamisesta luonteesta, jossa esineet voivat kulkea tähtien välisiä valtavia etäisyyksiä tarjoten meille toisinaan välähdyksiä laajempaan maailman-kaikkeuteen aurinkokuntamme rajojen ulkopuolella.

Lähde: NASA

WAASAN PÄIVÄLEHTI
Nr 23 Sunnuntaina, 8 kesäkuuta, 2025
ISSN 2954-243X
Kaupunginteatterin vuosi
Uusi aikakausi painonhallinnassa
Mustasaari on halvin mökkeilykunta
Inkeri Julkunen Pohjanmaan museossa
Guillain-Barré
Finlandia-näyttely

WAASAN
PÄIVÄ-
LEHTI

Tervetuloa sanomalehtien uudelle aikakaudelle! Waasan Päivälehti - uutislähde, jota voit lukea missä tahansa ja joka pitää sinut ajan hermolla.

Mikä on Waasan Päivälehti? Se on viikoittainen annos uutisia, tietoa, naurua, oivalluksia ja kaikkea muuta, mikä tekee elämästä hieman tietorikkaampaa ja hauskenpaa. Ja paras kaikesta? Se on **ilmainen!** Aivan, luit oikein. Ei piilomaksuja, ei tilausmaksuja. Mielestämme uutisten pitää olla kaikkien saatavilla, olitpa rannalla Thaimaassa tai suosikkikahvilassasi nurkan takana.

Me Waasan Päivälehdessä tiedämme, että suomalaiset rakastavat kahviaan. Joka sunnuntaiaamu voit nauttia suosikkikahvistasi ja samalla lukea maailman tapahtumista. Ota siis kahvikuppi esiin, istu mukavasti ja lue.

Tervetuloa lukemaan Waasan Päivälehteä.

www.vpress.ovh

KIRKKO

Näkymiä Kallion kirkon tornista

Helsingin Kalliossa sijaitseva Kallion kirkko on vaikuttava graniittirakennus. Se toimii Kallion seurakunnan pääkirkkona (toinen kirkko on Alppilan kirkko). Arkkitehti Lars Sonckin suunnittelema kirkko edustaa kansallisromanttista tyyliä yhdistettynä kansainvälisiin jugend-vaikutteisiin. Tyylille on ominaista perinteisten suomalaisten materiaalien, jyvien arkkitehtonisten muotojen sekä luontoaiheisten aiheiden ja värien käyttö.

Tänä kesänä yleisöllä on ainutlaatuinen tilaisuus vierailla Kallion kirkon 65 metriä korkeassa tornissa, josta avautuvat henkeäsalpaavat näkymät koko Helsinkiin. Kirkkaana päivänä sieltä voi nähdä jopa Viroon asti, vaikka näin ei ollutkaan tämänpäiväisen vierailumme aikana.

Kallion kirkon torniin voi kiivetä maksua vastaan 1. kesäkuuta ja 31. elokuuta välisenä aikana keskiviikkoisin ja lauantaisin klo 11–16. Kallion kirkon kahvila, josta saa virvokkeita, välipaloja ja matkamuistoja, on avoinna keski- viikosta lauantaihin klo 11–16. Kallion kirkko on avoinna ympäri vuoden, joka päivä.

Tämä ainutlaatuinen kokemus tarjoaa sekä paikallisille että turisteille mahdollisuuden nähdä Helsinki uudesta näkökulmasta ja nauttia kaupungin kauneudesta ylhäältä päin.

TEKOÄLY

AI-luodut podcastit: Uusi aikakausi audiosisällön parissa NotebookLM

20 jokapäiväistä lyhennettä, jotka sinun on tiedettävä (ja ehkä joitain, joita et tarvitsekaan!)

**Podcast in English:
Russian disinformation**
<https://vpress.ovh/podcasts.htm>

Digitaalisen median nopeasti kehittyvässä maailmassa tekoäly (AI) jatkaa rajojen venyttämistä ja muokkaa teollisuuksia sekä määrittelee luovia prosesseja uudelleen.

Yksi merkittävimmistä edistysaskeleista on Googlen NotebookLM, edistynyt kieliteknologia, jolla on potentiaalia mullistaa podcast-maailma. Sen kyky tuottaa laadukasta äänisisältöä, joka vastaa ihmisen tuottamaa, avaa uusia ja jännittäviä mahdollisuuksia tekoälyn ohjaamille tarinoille, koulutukselle ja viihteelle.

AI-luotujen podcastien nousu

Podcast-alan kasvaessa hurjaa vauhtia sisällöntuottajat ja mediayritykset etsivät jatkuvasti innovatiivisia työkaluja, joilla tehostaa tuotantoa ja vahvistaa luovuutta. NotebookLM,

joka sai alun perin huomiota kyvystään tuottaa korkealaatuisia tekstejä, on nyt ottanut askeleen äänisisällön pariin. Tämä uraauurtava teknologia voi tuottaa podcasteja, joita on lähes mahdotonta erottaa ihmisten luomista, mikä avaa uusia mahdollisuuksia tulevaisuudelle.

NotebookLM tuottamien podcastien vetovoima perustuu useisiin ainutlaatuisiin ominaisuuksiin, jotka erottavat ne perinteisistä podcasteista:

Luonnollisen kuuloinen ääni: NotebookLM voi tuottaa äänisisältöä, joka jäljittelee ihmisen puheen luonnollista rytmiä ja sävyä. Tämä takaa kuuntelijalle sujuvan kokemuksen, jossa on vaikea havaita, että podcast on tekoälyn luoma.

Monipuoliset aiheet: Olipa kyse uutisista, ajankohtaisista tapahtumista tai kevyistä tarinoista, NotebookLM voi käsitellä monenlaisia aiheita. Sen joustavuus tekee siitä ihanteellisen työkalun sisällöntuottajille,

Lyhenteitä on nykyään kaikkialla. Tekstiviestien lyhenteistä tekniseen ammattikieleen, kätevät 3-kirjaimiset yhdistelmät (ja joskus pidemmät) voivat olla hämmäntäviä, jos et ole tietoinen. Mutta älä pelkää, muut lyhenne seikkailijat! Tämä artikkeli antaa sinulle tietoa tulkita 20 yleisintä lyhennettä, joita kohtaat jokapäiväisessä elämässä.

LOL: Laughing Out Loud, Lot of Laugh, Äänekäs nauru (Tämä saattaa olla jo klassikko monille!)

BRB: Be Right Back (Täydellinen nopeaan wc-taukoon keskustelun aikana)

OMG: Oh My God (Ilmaisee yllättyneisyyttä tai voimakkaita tunteita)

IMHO: In My Humble Opinion, Nöyrän mielipiteeni mukaan (tapa aloittaa mielipiteesi kohteliaasti)

** ASAP:** Mahdollisimman pian (Tulen sytyttämään jonkun alle... kiva)

FYI: For Your Information, Tiedoksi (heads-up jollekin)

ETA: Estimated Time of Arrival arvioitu saapumisaika (ilmoittaa, milloin odottaa jotakuta)

Vastauspyyntö: Vastaa (virallinen pyyntö vastauksesta kutsuun)

PDF: Portable Document Format, Siirrettävän asiakirjan muoto

JPG: Joint Photographic Experts Group (suosittu kuvatiedostomuoto)

GIF: Graphics Interchange Format (Toinen kuvamuoto, joka tunnetaan animaatioista)

TIFF: Tagged Image File Format (käytetään korkealaatuisille kuville)

WWW: World Wide Web (Internetin perusta, jonka tunnemme)

HTTP: Hypertext Transfer Protocol (kieli, jota verkkosivut käyttävät puhumiseen)

GPS: Global Positioning System (auttaa navigoimaan maailmassa)

Pankkiautomaatti: Pankkiautomaatti (ystävällinen paikallinen pankkiautomaatti)

DIY: Tee se itse (käteville ihmisille)

VIP: Erittäin tärkeä henkilö (joku, joka saa erityiskohtelua)

TBA: To Be Announced Ilmoitetaan myöhemmin (Pysy kuulolla saadaksesi lisätietoja)

TBD: Ole luja (selvitäme edelleen asioita)

Tämä on vain esimakua lyhenteiden maailmasta, mutta kun nämä 20 ovat vyön alla, olet hyvin matkalla tulkitsemaan jokapäiväistä kieltä satunnaisista teksteistä teknisiin asiakirjoihin. Joten seuraavan kerran, kun näet lyhenteen, joka saa sinut naarmuttamaan päätäsi, muista tämä luettelo ja jatka pikakirjoituksen viestinnän ihmeellisen maailmaan.

Waasan Päivälehti

Moderni sanomalehti, jonka ulkoasussa on piirteitä 1870-luvun lehdistöstä. Silloin sanomalehdissä oli vain 4-8 sivua. Paljon tekstiä, mutta ei kuvia ollenkaan, joten muutamassa sivussa on paljon luettavaa.

Lehti sisältää lainauksia vanhoista päivälehdistä, jotka on otettu Kansallisarkistosta (digi.kansalliskirjasto.fi). GPT3, Gemini, Aria ja Monica tekevät osan rutiininomaisesta toimitustyöstä, kuten käännöstyö, korrehtuurin luku ja lyhyen notisien kirjoittaminen. Kaikki tekstit on tarkastettu toimittajilla ja toimitus vastaa tekstien sisällöstä.

Waasan Päivälehti on päivälehtityyppinen julkaisu, toistaiseksi se ilmestyy sunnuntai-aamuisin, mutta tavoitteenamme on että se jatkossa ilmestyy joka aamu.

Lehti on luettavissa verkossa ilmaiseksi.

Päätoimittaja on Hans Björknäs.

Lukijoiden kirjoitukset ovat tervetulle!

Lehti on paikallisessa omistuksessa ja tulee sellaisena pysymään.

Toimitus: Waasan Päivälehti, Koulukatu 37 B 7, 65100 Vaasa, puhelin +358-40-5462455.

Helsingin toimitus: Waasan Päivälehti, Toinen linja 9 B 36, 00530 Helsinki. Puhelin +358-40-5462455. Ilmoitukset pyydetään lähettämään emaililla jpg-muodossa.

Email: waasanpaivalehti@gmail.com

Lehtemme kaksi vuotta sitten:

N:o 22 Sunnuntaina, 21 toukokuuta 2023

Waasan Päivälehti - moderni sanomalehti, jonka ulkoasu on peräisin 1870-luvulta. Silloin sanomalehdissä oli vain 4 sivua. Paljon tekstiä, mutta ei kuvia ollenkaan, joten neljässä sivussa on paljon luettavaa. Lehti sisältää lainauksia vanhoista päivälehdistä, jotka on otettu Kansallisarkistosta (digikansalliskirjasto.fi). GPT3 tekee osan rutinoinimisesta toimitustyöstä. Waasan Päivälehti ilmestyy sunnuntaiaamuisin, mutta tavoitteena on, että se ilmestyy joka päivä jatkossa. Lehti on luettavissa verkossa ilmaiseksi, painetut yksittäisnumerot maksavat 1 €. Mainos hinta 6 €/palstamillimetri, mutta vakioilmoitukset ovat halvempia (25 mm korkea=140 €, 50 mm = 280 €, 75 mm=400 €). Toistuvat ilmoitukset + 50 % alennus. Lähetä ilmoitukset jpg-, tiff- tai png-muodossa osoitteeseen waasanpaivalehti@gmail.com. Ilmoitukset pienennetään 46 mm:n sarakkeen leveyteen. Jos ilmoitus ei mahdu seuraavaan lehteen otamme yhteyttä. Päätoimittaja Hans Björknäs Posti: Waasan Päivälehti, Koulukatu 37 B 7, 65100 Vaasa, puhelin +358-40-5462455.

UUTiset

Vaasan XXIX Kuorofestivaali TÄNÄÄN

Vielä ehtii tänäpäiväiseen päättöskonserttiin!

Vaasan Kuorofestivaalin loppukonsertti kokoa jälleen perinteiseen tapaan yhteen festivaalin osallistujia sekä pääesiintyjä.

Käytä tilaisuus hyväksesi, tässä on mahdollisuus nauttia todella hienosta kuorolaulusta,

Vaasan Kaupungintalo sunnuntaina 21.5.2023 klo 14.00

14.00-14.15 Damkören Quinn Ton

14.15-14.35 Cawiar

14.35-15.00 Kamarikuoro Kampin Laulu

15.00-15.20 - Väliaika -

15.20-15.40 Etelä-Pohjanmaan Mieslaulajat Jussit

15.40-16.00 Wasa Sängargille

Lippu 25 €,

Eläkeläinen, opiskelijat 20 €
Kuorojen jäsenet 15 €

Vaasan XXIX kuorofestivaali - menestys!

Vaasa - hieno musiikkikaupunki. Paljon musiikkia koko kesän!

Tällä viikolla nyt siis aloitettiin kuorofestivaalilla, sen taiteellisen johtajan Kristian Hebergin johdolla.

Muutama numero ja muu tieto:

- 170 ilmaiseiintymistä

- yli 80 kuoroa

- osallistujia noin 1700

- pitkät nonstopkonsertit Rewell centerissa.

- konsertteja kolmessa kirkossa, Palosaaren kirkossa, Vaasan kirkossa ja Ortodoksisessa kirkossa.

Täällä olemme:
www.vpress.ovh

Vuikon taide-elämyk

Kansallinen taidegalleria Ateneum avasi ovensa huhtikuun puolessavälissä pitkän korjaustyön jälkeen. Albert Edelfelt -näyttely avattiin 5. toukokuuta.

Albert Edelfelt oli suomalainen taidemaalari, joka asui vuosina 1854-1905. Hän oli merkittävä hahmo suomalaisessa taidemaailmassa, ja hänen teoksiaan kunnioitetaan ja tutkitaan edelleen. Edelfeltin maalaukset heijastelevat suomalaisen elämän kauneutta ja yksinkertaisuutta, ja kyky vangita aiheidensa olemusta erottaa hänet yhdeksi Suomen suurimmista taiteilijoista.

Tämä kuuluisia maalauksia "Leikkiviä poikia rannalla" on maalattu vuonna 1884 ja on esillä näyttelyssä.

Ensi vuonna Kuorofestivaali järjestetään kolmaskymmenes kertaa. Jäämme odottamaan!

600€ bonus hoitajille, jota otettu seuraavasta palkasta pois

Ei voisi uskoa todeksi mutta todella on näin. Vaikka hoitajista on aivan huutava pula!

Varkaudessa ja mahdollisesti joissakin muissa kaupungeissa päätettiin maksaa 600€ bonus hoitajille, jonka työn ansiosta sairaanhoito pysyi pystyssä pahimpana epidemia-aikana.

Hoitajat olivat toki kiitollisia siitä, ja bonuksen tultua tilille sitä varmaan käytettiin johonkin pitkään kaivattuun pieneen investointiin. Kuten taulutelevision hankintaan.

Mutta.

Johdossa ruvettiin miettimään että oliko tämä kertakorvaus nyt

ihan viisas. Saivatko hoitajat ehkä liikaa rahaa? Oliko se kaikkien sääntöjen pilkkujen mukainen?

Kun tällainen epävarmuus jäi ilmaan, päätettiin ottaa bonusta pois seuraavasta kuukausipalkasta.

Bonusta oli jo käytetty monilla ja seuraava kuukausipalkka oli 600€ pienempi. Ei ehkä ihan riittänyt ruokaan sen kuukauden aikana. Ja yksi asia on aivan varma: tämä ei ollut hoitajien vika!

Yksi asia on ainakin ihan varma: Jos Varkaudessa jatkossa on hoitajista pulaa, niin johto voi katsoa itseään peiliin. Heitä, jotka tehdään kaikkein raskaimman työn ja joiden ansiosta koko sairaanhoito toimii, ei kannata nöyryyttää! Terveen järjen käyttäminen terveydenhuollossa olisi täysin sallittua, mutta järki näyttää nyt pahasti puuttuvan.

Ja lisäksi:

Jos Pohjanmaan hyvinvointialue, sen sijaan että antoi rahaa poliittisille puolueille, olisivat antaneet 600 hoitajalle 600€ bo-

Kuvaliiten sivuilla 7-10

ELOKUUN HOROSKOOPPI

Elokuun horoskooppi – tähdet höpisevät (ja vähän asiakin)

Oinas (21.3.–19.4.)
Saat elokuussa loistodean! Harmi kyllä joku keksi sen jo vuonna 2003. Lohduttaudu jäätelöllä. Ja lisää jäätelöllä. Strössel on elämänasenne.

Härkä (20.4.–20.5.)
Raha tulee luoksesi! Tosin vain alennuskuponkina Tokmanniin. Rakkaus kukoistaa – mutta vain jos muistat kastella sen (vihje: myös kukat pitävät huomiosta).

Kaksoiset (21.5.–20.6.)
Olet kaikkialla ja ei missään – aivan kuten lomasi suunnitelmat. Hengitä syvään, meditointi ei ehkä auta, mutta kadonneiden avainten etsintä voi.

Rapu (21.6.–22.7.)
Tunnet herkästi. Se on ihan okei. Joskus itku pastakatastrofista

puhdistaa sielua. Elokuun lopulla odottaa yllätys – ehkä pizza.

Leijona (23.7.–22.8.)
Tämä on SINUN kuu-kautesi! Kaikki pyörii ympärilläsi, kuten sen pitääkin. Nauti valokeilasta, mutta muista: muutkin haluavat vessavuoron.

Neitsyt (23.8.–22.9.)
Yrität kontrolloida jokaista yksityiskohtaa. Elokuu nauraa. Päästä irti – edes to do -listan värikoodauksesta. Excel voi odottaa.

Vaaka (23.9.–22.10.)
Et osaa päättää: aurinkohattu vai sadetakki? Ota molemmat. Elokuu ei osaa itsekään päättää. Rakkausrintamalla säpinää ja hämmennystä – molempia sopivassa suhteessa.

Skorpion (23.10.–21.11.)
Salaisuudet houkuttavat: kuka söi viimeisen jäätelön? Miksi kukaan ei vastaa viestiin? Älä pelkää, elämä selviää – ehkä. Pidä tyylikkäästi etäisyyttä ja tarvittaessa pistetarkkuutta.

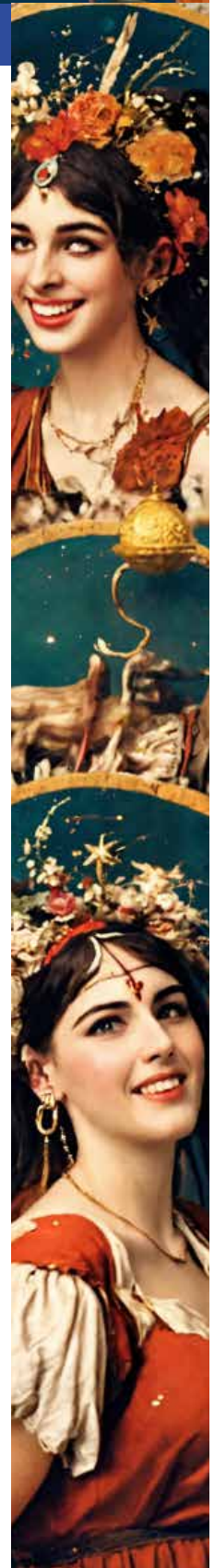
Jousimies (22.11.–21.12.)

Seikkailunhalusi herää! Valitettavasti määränpää on lähikauppa. Mutta hei – jokainen reissu alkaa askeleesta, ja ehkä myös pullatarjouksesta.

Kauris (22.12.–19.1.)
Yrität olla vastuullinen – mutta elokuu käskee ottamaan rennommin. Ota sukat pois, laita varpaat nurmikkoon. Maailma ei kaadu kahden päivän Netflixiin.

Vesimies (20.1.–18.2.)
Uusia ideoita tulvii päähäsi. Osa niistä jopa toimii! Älä silti perusta podcastia – paitsi jos se käsittelee marsuja ja eksistenttialismia. Siinä voisi olla jotain.

Kalat (19.2.–20.3.)
Haaveilet enemmän kuin siivoat. Ja hyvä niin. Elokuu tuntuu kuin vesiväriä – kaunis, mutta vähän märkä. Kirjoita unesi ylös – niistä syntyy ehkä kirja. Tai hyvin outo ostoslista.

HUUMORI SATA VUOT- TA SITTE

ARVON TÄYDELLISYYS

— Ai niin, usein käy niin, sanoi valittava sukulainen, että vasta rakkaan sukulaisen kuoleman jälkeen huomaamme, kuinka arvokas hän oli meille! — Kyllä, niin on, vastasi leski. Minulla ei myöskään ollut aavistustakaan ennen, että mieheni on niin korkeasti vakuutettu.

YKSINKERTAINEN

Eräs nainen kihloi Tegnériä innokkaasti pyyntöihin, että tämä sanoisi jotain nokkelaa, kunnes hän lopulta suuttui.

— No, hän sanoi lopulta: Jumala, maailma ja sinä olet kolminkertainen, mitä maailma ja sinä sitten ovat yhdessä?

”Kaksikertainen”, sanoi nainen. —

Ja mikä sinä sitten olet? ”yksinkertainen”, sanoi rouva.

— Aivan oikein, sanoi Tegnér.

LAISKUUS

Isäntä rankaisi oppipoikaa ankarasti laiskuudesta. Poika huudahti itkien: - Toivon, että olisin kuollut!

— Kyllä, luulen, että sinä, laiskuus, luulisi, että haluaisit valehdella ja raahata itseäsi mukavassa arkussa!

NOOAN ARKKI

Nooan arkin eläimet menivät nukkumaan. Mutta he eivät voineet nukkua, tunnin ajan kuului salaperäistä yksitoikkoista naksahdusta solmusta. Lopulta norsu korotti ääntään ja sanoi ankarasti:

— Kuka meitä häiritsee, ettemme nukahtaisi? Kulmasta kuului tuhatjalkaisen pieni, onneton

ääni: - Olen vain riisumassa saappaani.

PUTTE HALUAA LÄÄKETTÄ MUMMILTA

ÄITI: ”Mutta, Putte dä, miksi haluat vain lääkkeitä mumolta etkä minulta?”

PUTTE: ”No, tiedätkö, äiti, isoäidin käsi tärisee niin!”

UUTISET

A; ”Sinun on täytynyt kirjoittaa sanomalehdessä, että olen valepeluri ja huijari!

B: .Mahdotonta! Lehdeni sisältää vain uutisia!

SYNTYNYT TANSSIMAAN

”Etkö luule, kapteeni, että täytyy syntyä tanssimaan?”

”Varma. . . En ole koskaan nähnyt syntymätöntä tanssia.”

Astronomic picture of the week:

NASA Unveils Celestial Fireworks as Official Hubble 25th Anniversary Image.jpg

The star cluster Westerlund 2 in the Milky Way galaxy, with an estimated age of about one or two million years. It contains some of the hottest, brightest, and most massive stars known. The cluster resides inside a stellar breeding ground known as Gum 29, located 20,000 light-years away in the constellation Carina.

NASA, ESA, the Hubble Heritage Team (STScI/AURA), A. Nota (ESA/STScI), and the Westerlund 2 Science Team

Public domain

Ensi viikolla:

Lukijoilta

erittäin mielellämme vastaan lukijoidemme kommentteja. Kommentteja, tarinoita, muistoja, keskustelua, uutisia kotoa. Tämä on luultavasti tämän paperin tärkein osa.

Mutta tilaa on rajoitetusti, joten kirjoita mahdollisimman lyhyesti! Joten lähetä viestit osoitteeseen: waasanpaivalehti@gmail.com

Ilmoita WP:ssä

Tässä historiallisessa ja hypermodernissa päivälehdessä ensimmäisten joukossa mainostamisella voi olla PR-arvoa. waasanpaivalehti@gmail.com jpg-, tiff- tai png-muodossa. Mainokset pienennetään sitten 46 mm:n sarakkeen leveyteen. Ota yhteyttä:

waasanpaivalehti@gmail.com

Waasan Päivälehti
waasanpaivalehti@gmail.com